

Učíme děti mít srdce na správném místě

*Srdce
s láskou darované*

Vyhlašujeme
2. ročník soutěže
Srdce s láskou darované

8 Richard Hindls:
E-learning nenahradí
dobrého učitele

24 Jan Bauer:
Z dějepisu jsem míval
vždycky jedničku

34 Michelle Obamová:
Speciální olympiády
jsou o jednotě

age

age[®]

Hana Víchová: Jablko (2014)

Život je nádherný v každém věku

Z obsahu

- 6 Epištoly:** Sázka na šediny
- 8 Rozhovor s Richardem Hindlsem:** E-learning nenahradí dobrého učitele
- 12 Výzkum:** Jak vidíme naše školství?
- 15 Fejeton:** O zapomenuté cestě
- 17 Soutěž:** Srdce s láskou darované 2015
- 24 Rozhovor s Janem Bauerem:** Z dějepisu jsem mívál vždycky jedničku
- 28 Hudba:** Váš hlas může léčit
- 30 Rozhovor s Ivanou Bozděchovou:** Disciplinovaní Korejci, upovídání Američané a Češi někde na půl cesty
- 33 Asistence:** Jaké to je, být odkázaný na druhé
- 34 Podporujeme:** Speciální olympiády jsou o jednotě
- 38 Napsali nám:** Zázraky se dějí
- 40 Reportáž:** Krajky z Orlických hor
- 42 Povídka:** Natálka
- 44 Tvoření pro radost:** Náušnice z Fimo hmoty
- 46 Pomáháme:** Nová banka Cetelem dbá na sociální rozměr podnikání

Distribuuje zdarma také na všechny základní a vybrané mateřské školy v ČR. Náklad 8000 výtisků.

Vydavatel:

ANTECOM s.r.o., Blatenská 2166/7, 148 00 Praha 4
IČ: 2836 2926, produkce@antecom.cz, www.antecom.cz
Tel./fax: +420 272 935 558
Redakční servis: +420 602 313 176

Šéfredaktorka: PhDr. Jana Jenšíková, jednatelka společnosti ANTECOM
Redakce: Mgr. Miloslav Jenšík, PhDr. Věra Vortelová, Mgr. Luboš Y. Koláček, PhDr. Jiří Frey, Ing. Vlasta Piskačová, PhDr. Jozef Gáfrik, CSc., Ing. Mgr. Daniel Libertin
Grafická úprava: Hana Melčová
Produkce: Mgr. Marek Jenšík
Datum vydání: 1. 9. 2015
Vydáno v Praze jako dvouměsíčník. MK ČR E 20841 / ISSN 1805-5524

Partner:

OPTYS, spol. s r. o.
U Sušárny 301, 747 56 Dolní Životice
Tel.: +420 553 777 392, e-mail: skola@optys.cz
Tisk a distribuce: OPTYS, spol. s r. o.
Náklad: 8000 kusů

Za obsah inzerce zodpovídá inzerent. Žádné části textu nebo fotografií nesmí být používány, kopírovány nebo jinak šířeny v jakémkoliv formě či jakýmkoliv způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

www.age-management.cz

Doc. dr. Jaroslav Maxmilián Kašparů
je uznávaný psychiatr, pedagog,
premonstrátský jáhen, spisovatel
a esperantista.

Jaroslav M. Kašparů: **Je příjemné nadechnout se čisté litery ze stránek AGE**

„Svět, ve kterém žijeme, je plný informačního zamoření a devalvace slov. Nad onen smog vystupuje časopis AGE. Je příjemné nadechnout se z jeho stránek trochu čisté litery.“

Vladimír Zábrodský je jedním z největších hráčů české hokejové historie. Letos se stal vítězem divácké ankety České televize Nejlepší kapitán, která proběhla ve dnech mistrovství světa v ledním hokeji. Jako kapitán vedl národní mužstvo v závěrečných dnech MS 1947 v Praze, na ZOH a MS 1948 ve Svatém Mořici a na MS 1949 ve Stockholmu, kde byl i jeho hráčským koučem. Reprezentace pod jeho vedením vybojovala své první dva tituly mistrů světa, olympijské stříbro a tři evropská prvenství. Už padesát let žije s rodinou ve Švédsku, ale do rodné země se stále rád vrací.

Vladimír Zábrodský: **Pro AGE poskytnu rozhovor kdykoli a rád**

„Než mě můj kamarád Míla Jenšík požádal o rozhovor do časopisu AGE, nevěděl jsem, že něco takového v Česku vychází. A když mi pak přišly výtisky a do časopisu jsem se začel, podivil jsem se, že se ještě najde tým nadšenců, který vytvoří něco tak pozitivního, nekomerčně čistého a přitom vrcholně profesionálního. Něco, co šíří radost a optimismus. Těším se na každé číslo, které mi do Stockholmu redakce pošle, a jsem jeho pravidelným čtenářem, a to nejen já, ale i moje rodina a přátelé. Po celou dobu, co AGE čtu, nejen že ze své kvality neslevil, ale řekl bych, že se mu daří zvyšovat laťku. Mám na mysli například nádhernou soutěž Srdce s láskou darované, která spojila tisíce a tisíce dětí! A v tom mu držím palce, protože charakterních skutků stejně jako charakterních lidí je třeba v každé době a v té dnešní ještě víc.“

0 síle srdce a novém ročníku naší soutěže

Poměrně nedávno někteří vědci zjistili a vědecky ověřili, že srdce není jenom sval. Vytváří prý kolem sebe silné elektromagnetické pole, které daleko přesahuje naše tělo. To pole je mnohonásobně silnější než energetické pole mozku. A nejen, že srdce a mozek komunikují, ale je to právě srdce, kdo řídí mozek!

Představme si tedy energii vyzařovanou naším srdcem jako hustou síť kolem nás o průměru minimálně dva, dva a půl metru. Z toho je zřejmé, jak se mohou naše energie proplétat, jak můžeme svým srdcem ovlivňovat srdce druhých lidí.

První ročník naší soutěže Srdce s láskou darované 2014 dokázal, že to tak funguje. Vyvolal obrovskou pozitivní energii, energii lásky, která spojila desetitisíce z nás. Pokud spočítáme délku energetického pole srdcí 10 500 dětí, které se soutěže zúčastnily, bude mít přes 25 kilometrů. Ovšem energetické pole všech těch, kteří si příspěvky četli na internetu a hlasovali, je ještě minimálně desetkrát delší.

Navazujeme tedy na tuto energii a v tomto čísle AGE a na webových stránkách www.srdceslaskou.cz vyhlašujeme nový ročník Srdce s láskou darované 2015. Základní princip zůstává stejný, v pravidlech však najdete několik změn, a proto je doporučujeme pozorně prostudovat. Na některé novinky bychom vás chtěli už na tomto místě upozornit.

Po zkušenostech z minulého ročníku jsme soutěžící rozdělili do dvou kategorií: Základní škola (3. až 9. ročníky) a Mateřská škola + 1. a 2. ročníky ZŠ. U smíšených skupin, například ve školních družinách nebo ZUŠ, rozhoduje věk převládajícího počtu dětí. V obou kategoriích porota ocení první tři místa a všechny tyto kolektivy budou pozvány na slavnostní předání cen do Prahy. Děti v kategorii ZŠ (3. až 9. ročníky) mohou navíc soutěžit o zvláštní cenu za originální design – Světlo na cestu. Podrobné informace získáte na následujících stránkách a v časopise TECH EDU.

Připravili jsme pro vás web www.srdceslaskou.cz, kde najdete všechny informace týkající se naší soutěže včetně minulého ročníku. Prostřednictvím těchto stránek nám také budete zasílat své práce; formulář jsme zdokonalili tak, že vás upozorní na každou případnou chybu a dovede vás až k úspěšnému zaslání všech příspěvků. E-mail vám pak potvrdí, že jsme vaši přihlášku a příspěvky obdrželi a jste do soutěže zařazeni.

Soutěží se od 15. 9. do 15. 11. 2015. Od 20. 12. 2015 najdete všechny příspěvky na webu www.srdceslaskou.cz, kde bude také probíhat veřejné hlasování, které určí TOP 10 z pohledu veřejnosti. Novinkou je, že i vítězný tým určený hlasováním pozveme na vyhlášení vítězů.

Soutěž bude vyhodnocena do 31. 3. 2016. Vítězné kolektivy budeme informovat a pozveme je na slavnostní vyhlášení vítězů a předání cen do Poslanecké sněmovny ČR, jejíž předseda Jan Hamáček převzal nad soutěží záštitu. Věříme, že program, který pro ně chystáme, bude velkým zážitkem.

K partnerům soutěže, které už znáte – společnost Filák, boutique hotel Radun nebo rodinná firma JaJa, přibýly společnosti Gumex, Xerox, Magic Helena a Muzeum krajky. Věříme, že v průběhu soutěže se k nám přidají další. I díky nim jsou ceny, jejichž výčet podrobně uvádíme, opět velmi zajímavé a vítězové se mají na co těšit.

Každopádně však platí stejně jako vloni, že odměníme všechny, kdo se do soutěže zapojí. Budeme pokračovat v tradici, že účastník naší soutěže se pozná podle originálního odznaku s hologramem. Společnost Filák je pro ně opět vyrobí a všem je zašleme, stejně jako drobné dárky ze sortimentu firmy Optys.

Nezbývá, než vám popřát, abyste si soutěž užili, přinesla vám hodně radosti a nezapomenutelných zážitků, stejně jako dětem i učitelům v minulém ročníku.

Organizátoři soutěže i porota už se na všechny vaše příspěvky moc těší.

*Jana Jenšíková,
jednatelka vydavatelství ANTECOM,
Jan Vícha, jednatel společnosti OPTYS,
organizátoři soutěže Srdce s láskou
darované*

Jana Jenšíková a Jan Vícha

EPIŠTOLY

Sázka na šediny

V rozhovoru, který dal na prahu léta deníku Sport, padla i otázka, zda věří v osud. „Ani moc ne,“ odpověděl Vladimír Vůjtek. „Spíš věřím, že se každý musí ke své šanci dopracovat, aby tomu pak třeba mohl říkat i osud.“ To řekl muž, který právě potkal svou vpravdě životní šanci – v osmašedesáti letech. Mnozí jiní by v takové chvíli řekli: díky, vážím si té nabídky, ale to jste si měli vzpomenout dřív. On poctivě přiznal, že tváří v tvář té osudové výzvě na chvíli zaváhal, ale to jen proto, aby si v klidu znovu probral své karty. Výsledkem bylo rozhodnutí, že do toho půjde. Kde k němu našel potřebnou sílu? V sobě. Protože on se té šance opravdu dopracoval.

Klobouk dolů
před každým,
kdo se nebojí
riskovat
sázkou
na šediny.

Nějak v poslední době na těchto stránkách napořád vezím v hokeji a ne a ne z něj ven. Ale ono vlastně ani není divu. S tou hrou jsem se kdysi dávno zapletl na celý život. A potom: lední hokej se proti vší logice v našem věru ne ledovém království už dávno stal magickým fenoménem, posedlostí, předmětem hrdosti a v neposlední řadě často i prubířským kamenem hodnot. Stále častěji shledávám, že se v něm jako v zrcadle odráží všechno, co se u nás šustne. Dobré i zlé.

Hokej můj osud. Nezapomenutelný bard sportovní žurnalistiky Josef Laufer tak před půl stoletím nadepsal svou knihu vzpomínek. Dvanáct světových prvenství, která už vybojovali naši hokejisté, svádí k tomu, abychom v jeho vyznání převedli přivlastňovací zájmeno do množného čísla a pak si ta tři slova dali vyšít na prapor.

Vladimír Vůjtek by k tomu mohl shledat víc důvodů než kdokoli jiný. Sám patřil k předním ligovým hráčům a dlouhá léta je uznávaným trenérem; vedl už i národní mužstvo na mistrovství světa – pravda, slovenské. Jeho stejnojmenný syn byl na přelomu století častým reprezentantem a také jemu se hokej stal povoláním na celý život. Zeť Róbert Petrovický patří k nejslavnějším slovenským hráčům. A hokej už hraje i trenérův vnuk z této rodinné větve...

Jenže právě Vladimír Vůjtek by podle všeho nejspíš řekl: „Houby osud. Prostě jsme se k tomu tuctu vavříků dopracovali.“

O post kouče národního mužstva se v minulosti ucházel už dvakrát. Pokaždé vybrali někoho jiného. Když už tu kapitolu své životní dráhy mohl vzhledem k věku považovat za prakticky uzavřenou, protože pozice se zdála být pevně obsazena i pro několik příštích let, okolnosti nabraly nečekaný spád a zčistajasna byla volná.

Pro respekt k současnému vedení hokejového svazu by se našly i jiné důvody. Jestliže však svaz vyzval osmašedesátiletého muže, aby vstoupil do soutěže o tak náročné poslání, a nakonec mu dal přednost před neméně kvalitním a přitom o dvanáct let mladším konkurentem, svědčí to o zralé úvaze těch, kteří rozhodli. Zvážili všechno, co leželo na obou miskách vah. Klobouk dolů před každým, kdo se nebojí riskovat sázkou na šediny.

Oceňme takové jednání o to více, že se zrodilo v prostředí, kde podnikoví manažeři na běžícím pásu vzkazují padesátiletým uchazečům o práci, lidem s prokazatelnými schopnostmi a zkušenostmi, že v jejich případném přijetí nespátřují pro svou firmu žádný přínos a tím méně pak perspektivu.

V jiném rozhovoru odpovídal nový trenér národního mužstva na otázku, která musela dříve či později padnout: zda se pokusí získat pro nový návrat do týmu i Jaromíra Jágra. „Určitě se ho na to zeptám,” řekl. „Samozřejmě znám a respektuji jeho rozhodnutí definitivně skončit s reprezentací. Přemlouvat ho nebudu. Ale který kouč by Jardu nechtěl mít v týmu?”

Jen si vzpomeňme, jak jsme o tom po celou zatím poslední hokejovou sezonu hloubali a debatovali. Už loni Jarda prohlásil, že končí. Je mu třiačtyřicet let, prodělává další těžkou sezonu v NHL. V jejím průběhu navíc změnil působiště a klubové barvy, musel hledat společnou hokejovou řeč s novými spoluhráči; už jen to klade i na matadora s jeho životopisem mimořádné nároky. Přiletí? Přijme pro pražský šampionát znovu dres se státním znakem?

K naší obrovské radosti přiletěl a přijal. Znovu hrál jako bůh. Ale bylo tam ještě něco navíc proti loňskému šampionátu v Minsku nebo i proti německému turnaji v roce 2010, kdy naši hráči naposledy potěžkali trofej mistrů světa. Podstatu té proměny nejlépe vystihl Sport: „Rozhoduje zápasy, odvážnými kličkami motá soupeřům hlavy. To by se ještě čekalo. On se však navíc odvážně vrhá do soubojů a potýček, bojuje za tým jako nikdy. To je Jaromír Jágr verze 2015... Je znát, že pro úspěch na domácím MS je ochotný udělat úplně všechno.” A na jiném místě: „Obětavě se vrací pro puky, neohezeně se vrhá do strkanic, aby ubránil svoje partáky. Chuť a zaujetí z něho doslova prýští.”

Ano, dokonce se pouštěl i do bitek, kterým se v NHL jako velká většina jejích nejzářivějších hvězd po dlouhá léta úspěšně vyhýbal. O mnoho mladším spoluhráčům byl po celý turnaj lídrem, tahounem a příkladem, který se nedá ze všech sil nenásledovat. Tak se jevil i všem ostatním účastníkům turnaje a jeho divákům.

„Je neskutečné, že ve svém věku dokáže takhle dominovat. Úžasné! Jako bývalý spoluhráč jsem se od něj hodně naučil,” řekl jeden z kanadských protivníků a přemožitelů našeho týmu v semifinále Claude Giroux, který s ním svého času působil ve Filadelfii. A nejlepší z kanadských šampionů, jejich kapitán Sidney Crosby? „Je neuvěřitelné, co stále dokáže. Nechápu, jak to dělá, že je pořád tak produktivní.”

Do třetice ještě jedno svědectví zpoza Atlantiku – tentokrát od asistenta kanadského kouče Petera deBoera, který donedávna Jágra vedl v New Jersey: **„On nestárne, to je opravdu neskutečné. Jsem fascinovaný tím, jak hraje. Působí dojmem, že má před sebou ještě spoustu zápasů. Víím, že po minulém šampionátu říkal, že už za národní tým hrát nebude. Ale je opět zpátky. Pro české fanoušky to musí být úžasné.”**

To tedy bylo! Vysněný úspěch se sice nedostavil, sport dovede být krutý – ale Jarda byl nesporně největší postavou celého turnaje. Kde se to stále bere v tom starém válečníkovi, který má už tolik za sebou? Nazítrí po úžasném čtvrtfinálovém večeru, ve kterém svou hrou i klíčovým gólem strhl mužstvo k vítězství nad vynikajícími Finy, jsem si nalistoval jeden dávný výrok George Bernarda Shawa: „Muž, kterému není přes čtyřicet, není k ničemu.” Asi na tom něco bude...

Tentokrát Jarda řekl, že ho k návratu nepřemluví už ani táta. Třeba opravdu skončil. Tím větší by mu patřil dík za to úchvatné finále reprezentační kariéry. Tak či onak jeho příklad mistra svého řemesla a správného chlapa, který nikdy nic nevzdá, už tu zůstane jednou provždy. Takové legendy přetrvávají věky.

A to už není jen o hokeji a jednom z jeho světových velikánů, ani o trenérovi, který se nebojí začít svou největší misi na prahu sedmdesátky, ale o jednom ze stěžejních témat našeho AGE.

*Text: Miloslav Jenšík
Foto: Shutterstock*

**Muž, kterému
není přes
čtyřicet,
není
k ničemu.**

Richard Hindls: E-learning nenahradí dobrého učitele

„Základem je mateřský jazyk, logické myšlení a trénink paměti,“ říká o výuce dětí bývalý rektor VŠE Richard Hindls, i když to může, jak připouští, někomu znít staromilsky.

Vzdělávání
je namáhavý
proces, který
se nedá
ošidit, pokud
má připravit
kvalitní
absolventy.

Před časem se podobně vyjádřil na adresu současných absolventů českých škol americký kulturní antropolog, který tu vychodil základní, střední i vysokou školu. Varoval, že příliš zdůrazňujeme význam znalosti oborové angličtiny, a vznikají tak generace odborníků, kteří neumí dobře ani anglicky, ani česky. S těmito názory se však setkáváme ojediněle. Nepřipadáte si trochu jako osamělý „hlas volajícího na poušti“?

Myslím, že je u nás dost zkušených učitelů, kteří jsou se mnou zajedno. Pouze není jejich hlas příliš slyšet. Ale chtěl bych uvést věc na pravou míru: nemám naprosto nic proti výuce cizích jazyků. Jen připomínám, že bez dobré znalosti mateřštiny jen obtížně zvládneme cizí jazyky, které mají velmi podobnou skladbu. Je to jako u hry na hudební nástroje. Když se naučíte dobře hrát na jeden, další již zvládnete mnohem snáz.

Investujeme víc do technologií než do kvalitních lidí

Ted' jste mi připomněl několik posledních anket Eurobarometru, které vypovídají o tom, že v jazycích stále pokulháváme, zatímco třeba Slovinci, Lotyšci nebo Litevci dohánějí Západ rychleji. Přitom v málokteré postkomunistické zemi se vložilo zejména do moderních pomůcek pro výuku cizích jazyků tolik finančních prostředků. Čím to?

Protože tajemství úspěchu tkví v osobnosti učitele. Vhodně využívané nové technologie

a alternativní způsoby výuky sice pomáhají, ale nemohou nahradit vzdělaného a zapáleného pedagoga. A samozřejmě se to netýká jen jazyků.

V posledních letech probíhá vzdělávání stále víc mimo školu – na internetu, sociálních sítích, přes televizi a časopisy a prostřednictvím počítačových her. Myslíte, že ji časem nahradí?

Toho bych se nebál, i když se zejména od konce devadesátých let dostupnost informací radikálně zvýšila. Odhaduje se, že se od počátku 20. století rozsah znalostí zhruba ztrojnásobil. Jsem přesvědčen, že internet nikdy nenahradí osobní vztah mezi studentem a pedagogem i studenty navzájem. Kvalitní učitel dokáže vzbudit zájem, vtáhnout studenta do problému a hledat s ním řešení. E-learningová metoda může posloužit jako doplňková forma, ale ani ta sebepreracovanější něco podobného jako dobrý kantor nedokáže. Osobnost učitele zůstane klíčová. I když to bohužel neplatí jen v pozitivním, ale i negativním ohledu.

Říká se, že dorostla generace, která odmítá klasické základní školy. Jak se díváte na model školy, v níž se k dítěti přistupuje primárně jako k individualitě a dává se mu absolutní volnost? Dokonce rozhoduje o tom, co, zda a kdy se bude učit.

Samozřejmě, že ke každému dítěti je třeba přistupovat s přihlédnutím k jeho schopnostem i sociálnímu zázemí. Ale pokud má během studia dostat solidní znalostní základy, pak nemůže dělat jen to, co ho baví. Vzdělávání je namáhavý proces, který se nedá ošidit, pokud má připravit kvalitní absolventy.

V epoše technické paměti

S čím zápolíme všichni napříč generacemi, je enormní růst objemu informací a omezené schopnosti jedince se v nich zorientovat a vyhodnotit je. Kdo je v tom úspěšnější? Mladí – rychlejší a pružnější, nebo starší – zkušenější?

Nedovoli bych si vyslovit jednoznačné soudy. Rozhoduje individualita a osobnost, ne věk. Nedávno jsme se nad tímto problémem zamýšleli na stanici Český rozhlas Plus s Petrem Žantovským v souvislosti s rostoucím počtem našich vysokoškoláků.

Vzpomínám si. Váš kolega zmínil známou knihu Teorie nevzdělanosti, jejíž autor Konrad Liessmann mimo jiné kritizuje honbu za formálním vzděláním a podceňování obecné vzdělanosti. Ne ve všem jste s ním souhlasil. Proč?

Nejde jen o přirozenou touhu člověka po poznání. Současní mladí lidé se především ocitají pod permanentním tlakem vnějšího prostředí, v němž se bez stále nových informací neobejdou, a jedním ze zdrojů je vysokoškolské studium.

Podle jakých kritérií si vybíráte informace?

Filtruji je sítím dosa-
vadních znalostí

a životních zkušeností. I když je to subjektivní přístup, umožňuje mi udržet si vůči nim kritický odstup.

Mezi studenty se pohybujete přes čtyřicet let a mohl jste pozorovat, jak se mění. Dokáží být v naší hektické době ještě trpěliví a svolní něco pro svůj úspěch udělat?

Ve vyšších ročnících již vědí, co chtějí, a na přednášky a semináře nechodí z povinnosti, ale ze zájmu. Nedávno jsem měl seminář v den, před nímž i po něm bylo volno, dva svátky a pracovní den mezi nimi. Nedivil bych se, kdyby byla bývala řada studentů zůstala doma, ale dorazili všichni. Byl jsem velmi příjemně překvapen. Prostě tam chtěli být.

Nedávno jste se zmínil, že fyziologické a mentální předpoklady mají dnešní studenti stejné jako generace před nimi. V čem jsou jiní?

Jsou sebevědomější, dravější a jazykově lépe vybavení, než jsme byli my, ale před časem mě zaujal jeden jev, s nímž jsem se osobně zatím nesetkal. Moje kolegyně z katedry se mi svěřila, že si studenti neumí dělat poznámky. Když ji jejich odpověď u zkoušky neuspokojila, připomněla jim své přednášky. V jejich poznámkách pak objevila buď nepřesná, nebo nepodstatná fakta. Děláním výpisků má svůj význam a vše má začínat už na základní škole.

Otec Richarda Hindlse Vojtěch Hindls byl za druhé světové války vojákem československé jednotky v Británii a obdržel několik vyznamenání za statečnost. Dědeček Rudolf Turek je znám jako fotbalový internacionál a hráč Slavie Praha v období po založení Československé republiky.

>>

> Richard Hindls je také známým klavíristou, společně s tenorsaxofonistou Ladislavem Vrátilem nahráli v první polovině devadesátých let 20. století několik samostatných hudebních alb. Za počet prodaných CD, MC a LP nosičů pak oba obdrželi v říjnu roku 2012 Platinovou desku. Tato fotografie má pro Richarda Hindlse zvláštní cenu: „Je ze slavného klubu Lenox Lounge v Harlemu, kde jsem měl tu čest při pobytu v New Yorku v roce 2009 zahrát si se skvělou černošskou kapelou z New Jersey. V tomto klubu v minulosti účinkovali například Miles Davis, John Coltrane, Billie Holiday a mnoho dalších.“

O podobné zkušenosti hovořil také zmíněný Andrew Lass v loňském rozhovoru pro Český rozhlas. Po svých studentech proto chce, aby odložili notebooky, soustředili se na to důležité, co říká, a poznámky si psali rukou na papír. Jak si tento jev vysvětlujete?

Podle mého názoru není náš mozek na takové množství informací, jemuž jsme vystaveni, disponován. Může se pak snadno stát, že nezvládne jejich kvalitu kriticky vyhodnotit. Lépe je

přijímat informace postupně, poznamenávat si je a zároveň si je průběžně vyhodnocovat.

Předloni jste na základě hlasování studentů vysokých škol získal titul Rektor roku. Přitom učit není zrovna snadná a společensky dost uznávaná práce. Neměl jste někdy chuť jít dělat něco jiného?

Učím přes čtyřicet let a vždycky mě ta práce bavila. Vychutnávám si vzrušující atmosféru přímého kontaktu s lidmi, které obor zajímá. Tu vám nenahradí žádné on-line kurzy, které může kdokoli sledovat odkudkoli. Student je pro mě inspirací.

Snadno vynášíme zjednodušené soudy

Nejen ředitel společnosti Scio Ondřej Šteffl tvrdí, že kvalita našich kantorů je obecně nízká, nejsou odvážní při hledání nových

> Na návštěvě Atén

přístupů a nejvíc kritiky i ze strany veřejnosti se snáší na stát a ministerstvo školství. Jsme na tom skutečně tak mizerně?

Školství není ani v katastrofálním, ani ve skvělém stavu. Povídání o příčinách by nám vystačilo na celý další článek. Není to totiž jen „o státu a ministerstvu“, ale také o rodině, o přitažlivosti učitelského povolání atd. Kdyby však školství bylo skutečně tak špatné, jak se někdy říká, pak by naše ekonomika nebyla konkurenceschopná a ke mně by se na mých zahraničních cestách nehlásili bývalí studenti, kteří zaujímají vysoké manažerské posty v nadnárodních firmách.

Zatím sice jen menšinově, ale stále víc se ozývají názory, že moderní společnost je příliš složitá na to, aby mohla být řízena jen prostřednictvím statistik, analýz a čísel. A proto se vládnoucí elity dopouštějí omylů. Nepřipadá vám to logické?

Už jsem podobný názor slyšel, ale buď vyplývá z nesprávného pochopení role statistiky, nebo jde o nepřesnou interpretaci. Karl Pearson, slavný statistik, kdysi řekl: „Statistika není od toho, aby řídila svět, ale ukazovala, jak je svět řízen.“ Rozhodovat musí jiní. Jestli někdo říká, že příliš dáme na statistiku, pak to není chyba statistiky. Spíš neumíme pracovat s jejími výstupy. Laboratorní vyšetření krve samo o sobě také nestačí. Až lékař na jeho základě stanoví léčbu. Statistice nepřísluší ani role prognostiky, jak se jí někdy přisuzuje. Jejím posláním je analyzovat a komentovat svá šetření, ale vyvozovat z nich závěry pro rozhodování musí někdo jiný.

Patříte mezi naše přední statistiky, kteří milují svůj obor. Přesto si nedovedu představit, že někdo sní od první třídy o tom, jak bude sestavovat tabulky a provádět analýzy. Kdy a proč jste si zvolil právě tuto náročnou disciplínu?

Medicínu, o níž jsem uvažoval nejdřív, mi rozmluvila maminka. „Jak tě znám, nebudeš mít dost trpělivosti naučit se z paměti ani anatomii lidského těla, půjdeš a hodíš skriptu do Vltavy,“ říkala.

Měla pravdu? Ví se o vás, že máte vynikající paměť.

Měla. V matematice si můžete spoustu věcí dovodit, na naučení se třeba anatomie a patologie bych opravdu dost trpělivosti asi neměl, s tím nic nenaděláte. Matematika mě bavila, ale hledal jsem spíš obor s její aplikovanou podobou.

Katedra statistiky a pravděpodobnosti byla na VŠE vždycky spíš menší obor, kvůli většímu zastoupení matematických disciplín se na ni lidi nikdy moc nehrnuli. U nás byla za minulého režimu jako jeden z mála oborů politicky nezávislá, stejně jako nyní. Navíc jsem tam potkal skvělého učitele a později i šéfa, profesora Lubomíra Cyhelského. Dodnes vzpomínám na jeho dobré rady. Když jsem se po něm stal vedoucím katedry, tenkrát mi s noblesou sobě vlastní doporučil dvě věci. Za prvé: „nechte všechny kytky kvést“ a za druhé: „než něco zrušíte, tak si to, Richarde, pětkrát rozmyslete. Protože věci, které zrušíte, už se většinou nedají obnovit. A ty, které se vám zdají špatné a ony skutečně špatné jsou, zaniknou časem samy“. Snažil jsem se jeho moudrými radami řídit.

Máte vřelý vztah k hudbě a sám ji na vysoké úrovni provozujete. Od začátku devadesátých let vám vyšla řada desek a hudebních nosičů a před třemi lety jste dokonce obdržel Platinovou desku. Stále se klavíru věnujete s takovou intenzitou a chutí?

Hraju sice mnohem méně, ale stejně rád. Občas, tak jednou za rok, přijmu pozvání, abych zahrál na nějakém plese v Lucerně či ve Smetanově síni, nebo když mímím prodejnu s hudebními nástroji, neodolám a vstoupím dovnitř. Když personál vidí, že nesedíte u pianu poprvé, bývá k vám velmi příjemný.

Text: Věra Vortelová

Foto: archiv Richarda Hindlse

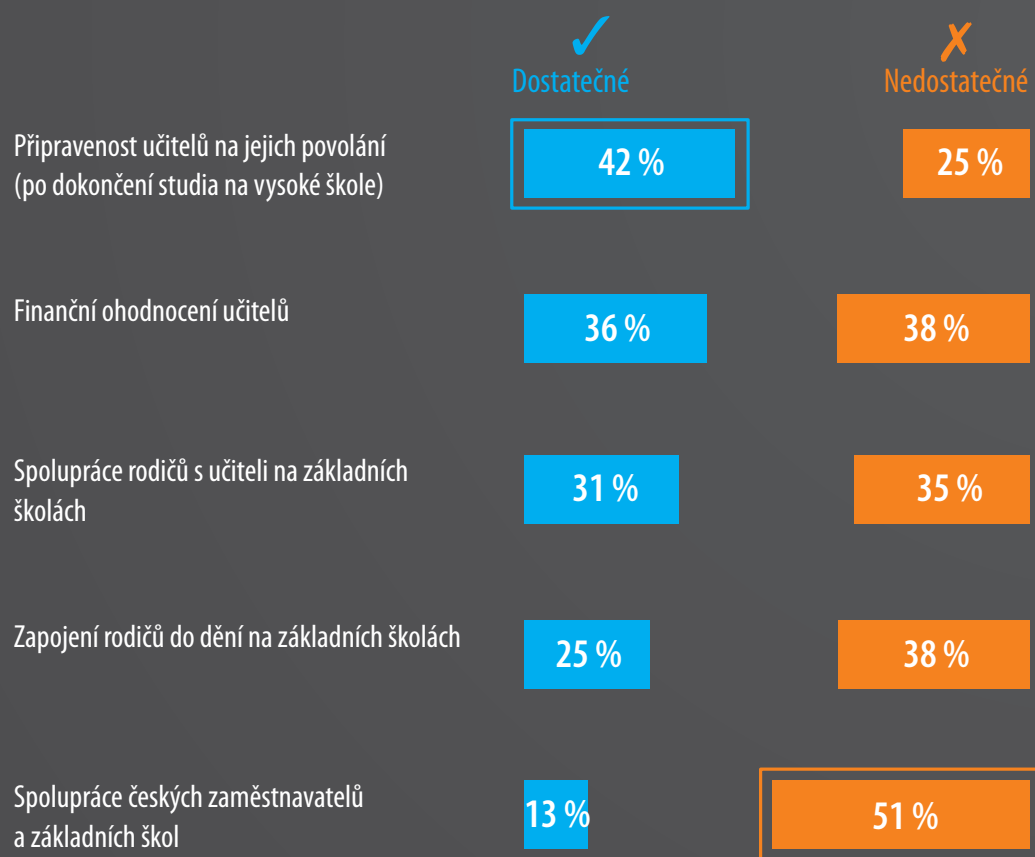
Prof. Ing. Richard Hindls, CSc., dr. h. c.

Je významným českým statistikem a ekonomem. V letech 2006–2014 byl po dvě volební období rektorem Vysoké školy ekonomické v Praze. V současné době působí jako vedoucí katedry statistiky a pravděpodobnosti VŠE. Je členem mnoha odborných grémií v České republice i v zahraničí. Na svém kontě má rozsáhlou publikační činnost. V březnu 2014 byl zvolen Poslaneckou sněmovnou členem Rady České televize, do níž ho navrhla Akademie věd ČR. Od května 2014 je jejím místopředsedou. K jeho odborným profesním zájmům patří především analýza a prognóza ekonomických časových řad, zejména makroekonomických agregátů, analýza dat z marketingových výzkumů, statistické metody v auditingu a národní účetnictví. Na základě hlasování studentů vysokých škol, které pořádá Česká studentská unie, získal v roce 2013 titul Rektor roku.

Jak vidíme naše školství?

Lidé jsou v tom, jak hodnotí úroveň českého školství, nejednotní. Více než třetina je přesvědčena, že školství nemíří dobrým směrem. Na druhou stranu hodnotíme připravenost učitelů na povolání spíše pozitivně, rezervy vidíme ve spolupráci základních škol a zaměstnavatelů a ve větším zapojení rodičů do dění školy. Vyznáváme spíše tradiční formy výuky, i když jsme otevření novým nápadům. To jsou základní výsledky nedávného výzkumu společnosti Ipsos, do něhož se zapojilo 1003 našich spoluobčanů od 18 do 65 let. Co si myslíte vy?

Názory na aktuální témata ve školství

Zbytek odpovědí tvoří neutrální názory, případně lidé, kteří se neumí k otázce vyjádřit
 Báze: Všichni respondenti n=1003

Vývoj školství a role státu

Stát se snaží zvyšovat kvalitu vzdělávání v České republice

✓
Souhlasí:

36 %

✗
Nesouhlasí:

34 %

Školství v České republice obecně směřuje dobrým směrem

32 %

39 %

Častěji nesouhlasí:

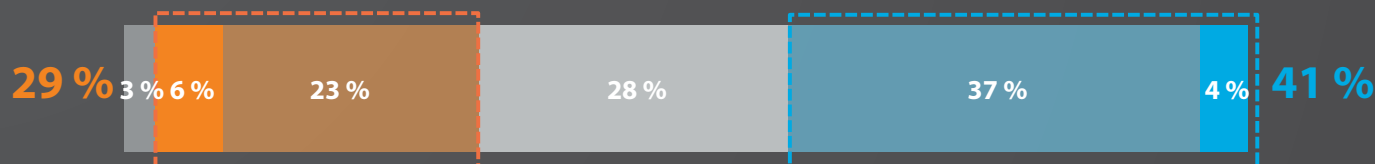
- Lidé s VŠ vzděláním
- Studenti
- Lidé starší 51 let

Zbytek odpovědí tvoří neutrální názory, případně lidé, kteří se neumí k otázce vyjádřit

Báze: Všichni respondenti n=1003

Úroveň vzdělávání na českých základních školách

■ Nevím, nemám jasný názor ■ Velmi špatná ■ Spíše špatná ■ Ani dobrá, ani špatná ■ Spíše dobrá ■ Velmi dobrá

O špatné úrovni jsou přesvědčeni zejména:

- Lidé s VŠ vzděláním
- Studenti

O dobré úrovni jsou přesvědčeni zejména:

- Lidé se SŠ vzděláním
- Lidé, co nemají děti

Báze: Všichni respondenti n=1003

Role učitele na základní škole

Báze: Všichni respondenti n=1003

„Krotí divou zvěř.“
„Nejdůležitější roli mu sebrala nařízení,
co si nesmí dovolit k žákům. Dřív byl
učitel NĚKDO...“

Shrnutí

1. Lidé jsou nejednotní ohledně pozitivního vlivu státu na školství (36 % souhlasí, že stát kvalitu školství zvyšuje, 34 % naopak nesouhlasí). Veřejnost je navíc v 39 % přesvědčena, že české školství nesměřuje dobrým směrem.
2. Úroveň vzdělávání na základních školách je dobrá pouze podle 41 % respondentů, naopak jako špatnou ji vnímá 29 % dotázaných. K úrovni na základních školách jsou častěji kritičtější lidé s vysokoškolským vzděláním nebo studující.
3. Dostatečná je podle veřejnosti připravenost učitelů na jejich povolání, ale rezervy jsou ve spolupráci základních škol a zaměstnavatelů a v zapojení rodičů do dění na základních školách.
4. V rámci možností hodnocení žáků na základních školách jsou lidé konzervativní – 61 % by zvolilo klasické známkování 1–5, tradičnější je i pohled na roli učitele – nejčastěji má předávat vědomosti (53 %) nebo vychovávat k odpovědnosti (28 %).
5. S myšlenkou mentoringu začínajících učitelů souhlasí 80 % dotázaných, větší podporu má myšlenka v Praze a velkých městech nad 100 000 obyvatel.

Zdroj: Ipsos; Pohled veřejnosti na školství, červen 2015

0 zapomenuté cestě

„Do školství a do medicíny mohou mluvit všichni, protože každý chodil do první třídy a každý měl chřipku.“ To jsou slova mého primáře, který mne po promoci uváděl do tajů psychiatrie.

Protože se tento obor liší v řadě specifík od ostatních lékařských oborů, především tím, že psychiatrii nepoužívají k základnímu vyšetření žádné laboratoře ani jiné přístroje nebo nástroje a vycházejí jen z rozhovoru a pozorování, vede to řadu laiků k představě, že hledat původ duševních nemocí a určovat psychiatrické diagnózy je velmi snadné.

Nikdo asi nediskutuje s neurologem o původu roztroušené sklerózy a nepře se s ním ohledně stanovení její diagnózy ani nepoučuje chirurga, jak má postupovat při operaci. Na psychiatrii je tomu zcela jinak. Nikoli sami nemocní, ale hlavně jejich relativně zdravé příbuzenstvo ví úplně všechno. Z čeho má jejich dcera ty divné stavy, kdo je způsobil, že to nejsou v žádném případě deprese, ale nedostatek zinku a hořčíku v těle, protože to nedávno psali v jedné novinách. Proto bylo úplně zbytečné, že je praktický lékař poslal s dcerou do psychiatrické ordinace, a tím pádem ji označil za blázna.

„My jí doma uvaříme slepičí polévku, koupíme v lékárně přírodní preparát a ze zádumčivé a sebevraždou vyhrožující dívky bude po pár dnech radostné stvoření. V žádném případě do ní nebudeme cpát nějaké chemické svinstvo a na ten nápad, že by si měla lehnout na psychiatrii, tak na ten, milý pane doktore, úplně zapomeňte. Není to žádná cvok a v ústavu by ji ještě zbláznili. Já znal jednoho, ten tam byl a skončil z toho na důchodě...“

Po létech zkušeností zvláště s příbuznými pacientů jsem došel k závěru, že poměrně často je příčinou zanedbání léčby nebo dokonce smrti klientů jejich „vzdělané, moudré a zkušené“ příbuzenstvo.

Když jsem se s tímto poznatkem svěřil jednou svému příteli, který učí na gymnáziu, zeptal se mne, zda jsem někdy nepobýval tajně u nich ve škole, protože podobné přístupy rodičů k jejich problematickým ratolestem znají i učitelé ve školách.

Otec ví velice dobře, jaké má jeho syn vynikající vlohy i sklony, a je právě chybou pedagoga, že to za ty roky ještě nepoznal. Matka ví, že syn je velmi slušný a pilný student, ovšem kantoři si na něj zasedli, protože on toho ví víc než oni, špatní kamarádi ho svedli na cestu toxikomana, policie ho při vyšetřování neprávem obvinila a od soudu se nedá čekat nic jiného než nespravedlivý rozsudek.

Na jedné straně je dobře, že všechny druhy našich škol chrlí ze svých útrob každoročně kvanta vysoce vzdělaných specialistů, na což můžeme být všichni hrdi, bohužel na druhé straně se z naší země vytratily moudrost a pokora.

Ty ovšem nekoupíme v žádné apatyce a k onomu „shůry“ jsme už zapomněli cestu.

Text: Max Kašparů

Foto: Shutterstock

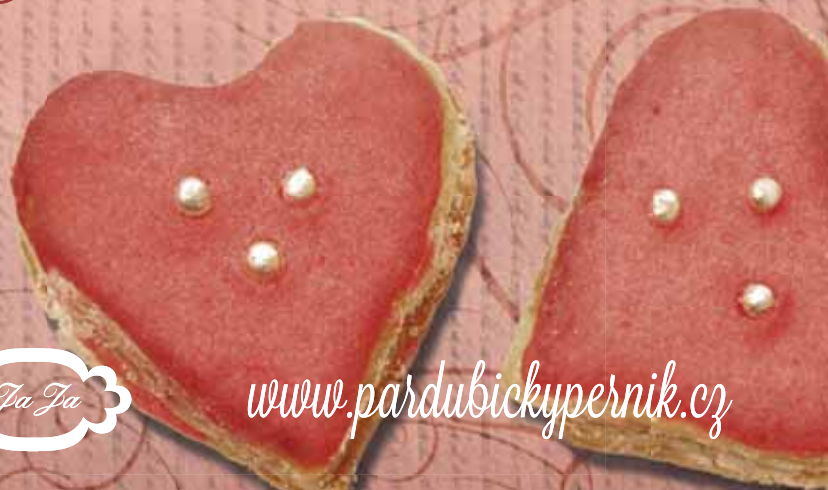
Doc. dr. Jaroslav Maxmilián Kašparů
Psychiatr, pedagog, premonstrátský jáhen, spisovatel, esperantista. Působí jako forenzní psychiatr a vysokoškolský učitel, je velmi žádaný jako vedoucí duchovních cvičení. Vystupuje pravidelně v Českém rozhlase a České televizi, je nově zvoleným členem Rady České televize. Žije a pracuje v Rynárci a Pelhřimově, je ženatý, má dvě dcery a dva vnuky. Jeho vášní je ochotnické divadlo.

Tradiční pardubický perník pečený s láskou

*Kvalita a jedinečnost v každém kousku
nejen pro vítěze soutěže Srdce s láskou darované 2015*

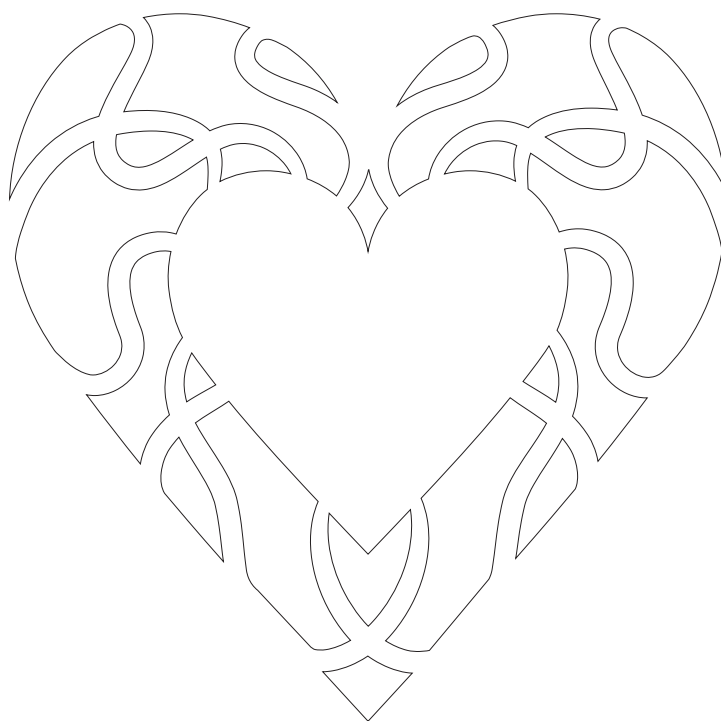

JaJa Pardubice s.r.o.

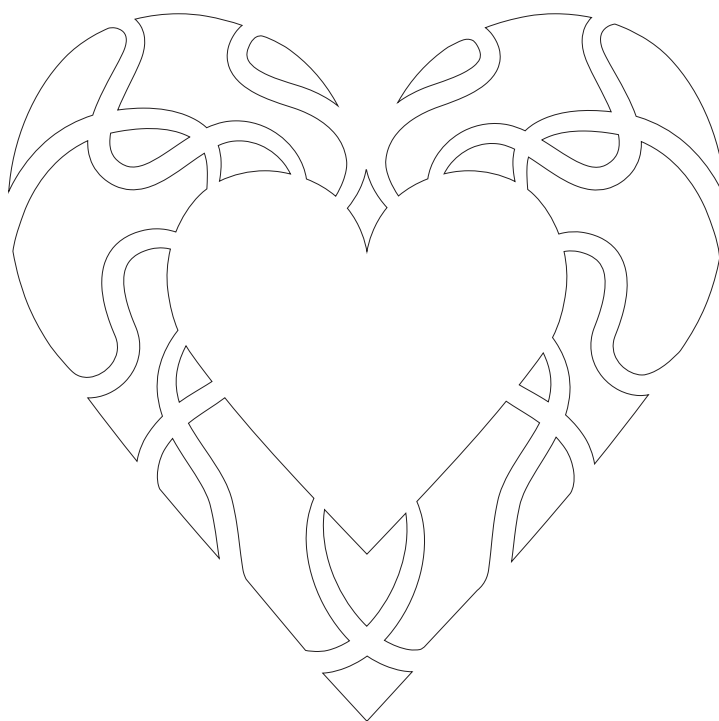
www.pardubickypernik.cz

Vyhlašujeme druhý ročník soutěže pro dětské kolektivy

*Srdce
s láskou darované
2015*

Výtvarné a literární soutěže Srdce s láskou darované se mohou zúčastnit dětské kolektivy z mateřských a základních škol, domovů dětí, mateřských center a další, a to od 15. 9. do 15. 11. 2015.

Ti nejlepší získají hodnotné ceny a zúčastní se slavnostního setkání v historických prostorách Poslanecké sněmovny ČR, jejíž předseda převzal nad soutěží záštitu.

Soutěž vyhlašují a pořádají

Záštitu

Patron

Mediální partner

Hlavní partner

Partneři

Pravidla soutěže

Účastníkem soutěže se mohou stát kolektivy z mateřských a základních škol, družiny, kolektivy dětí z dětských domovů, ZUŠ, mateřských center a ostatní dětské kolektivy v maximálním počtu 30 dětí/kolektiv, které splní stanovená pravidla. Do soutěže se nemohou přihlásit jednotlivci. Každý ze soutěžních kolektivů se může přihlásit pouze s jediným projektem.

Soutěžní je jedna fotografie vyrobeného srdce (nebo srdcí) a jeden text libovolného žánru, z něhož bude zřejmé, komu je srdce určeno a proč. Soutěžící mají možnost dále nahrát do přihlášky až tři fotografie a video dokumentující proces tvorby i předání. Porota bude hodnotit celý tento proces!

Přihlášku lze podat pouze elektronicky prostřednictvím webových stránek www.srdceslaskou.cz. Podáním přihlášky soutěžící dávají organizátorům soutěže automaticky souhlas s publikováním svých příspěvků a fotografií.

Předepsaný formát fotografií je jpg, velikost A4, rozlišení 300 dpi (maximální možné rozlišení/kvalita fotografie; vítězné fotografie se budou zveřejňovat v časopise, proto musejí mít tiskovou kvalitu). Předepsaný formát textu/příběhu je word, rozsah od 1000 do 3000 znaků.

Cíle soutěže

Podpora tradičních lidských hodnot, jako jsou láska, přátelství, rodina, vzájemná úcta.

Podpora týmové práce a rozvoj tvůrčích dovedností dětí.

Radost z vlastnoručně vytvořených výrobků i z darování, sdílení radosti v kolektivu.

- Soutěž probíhá v období od 15. 9. do 15. 11. 2015.
- **NOVINKA! Soutěží se ve 2 kategoriích (u smíšených skupin rozhoduje věk u převažujícího počtu dětí):**
 - Základní škola (3. až 9. ročníky),
 - Mateřská škola + 1. a 2. ročníky ZŠ,
 - Zvláštní cena za Originální design – Světlo na cestu (v rámci kategorie ZŠ; 3. až 9. ročníky).
- Uzávěrka přihlášek je 15. 11. 2015, rozhoduje datum odeslání elektronické přihlášky.
- Soutěž bude vyhodnocena do 31. 3. 2016.
- Výsledky zveřejní časopis AGE v jarním vydání 2016; v průběhu roku 2016 pak budou v AGE postupně uveřejňovány jednotlivé příběhy, fotografie, rozhovory s vítěznými týmy, reportáže atd.
- Od 20. 12. 2015 do 31. 3. 2016 bude na webu www.srdceslaskou.cz probíhat veřejné hlasování, které určí TOP 10 z pohledu veřejnosti.
- Slavnostní setkání vítězů všech tří kategorií i hlasování se uskuteční ve druhé polovině dubna 2016 v historických prostorách Poslanecké sněmovny ČR v Praze.

1. a 2. kategorie:

Před výrobou srdce by se měly děti v kolektivu zamyslet nad tím, komu by je chtěly darovat a proč. Děti mohou vyrábět srdíčka pro maminku, dědečka, pro seniory v domově důchodců, mohou vybrat jednoho člověka ve svém blízkém i vzdáleném okolí, který by si srdce zasloužil za nějaký mimořádný čin apod. Při výrobě srdce nejsou děti limitovány ani velikostí ani materiálem. Mohou vyrobit kolektivně jedno srdce libovolné velikosti, nebo každý člen kolektivu může vyrobit srdíčko samostatně. Fotografie výrobku (a případně celého procesu tvorby, předání apod.) děti doprovodí textem, z něhož bude zřejmé, komu a proč srdce darují. Fotografie a text soutěží jako celek.

Soutěží se o tyto ceny:

KATEGORIE ZÁKLADNÍ ŠKOLY (3. až 9. ročník)

1. místo:

- příspěvek na školní výlet ve výši 30 000 Kč,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu i pro vedoucího kolektivu – pedagoga,
- knižní poukázky v hodnotě 300 Kč,
- zarámovaný certifikát s velkým srdcem na pověšení ve škole,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE (minimálně 3 celostrany),
- perníková srdíčka pro všechny členy kolektivu.

Cena pro školu/zařízení:

- vybavení 1 třídy (místnosti) energeticky úsporným LED osvětlením značky Filák včetně pasportizace v hodnotě 30 000 Kč.

Ceny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- třídní relaxační pobyt v lázních Luhačovice pro 2 osoby ve čtyřhvězdičkovém boutique hotelu Radun,
- Den pro sebe od firmy Magic Helena (kadeřnické, vizážistické a stylistické služby),
- originální srdíčko z vamberecké krajky.

2. místo:

- příspěvek na školní výlet ve výši 20 000 Kč,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu i pro vedoucího kolektivu – pedagoga,
- knižní poukázky v hodnotě 300 Kč,
- zarámovaný certifikát s velkým srdcem na pověšení ve škole,

- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE (dvostrana),
- perníková srdíčka pro všechny členy kolektivu.

Ceny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- Den pro sebe od firmy Magic Helena (kadeřnické, vizážistické a stylistické služby),
- originální srdíčko z vamberecké krajky.

3. místo:

- příspěvek na školní výlet ve výši 10 000 Kč,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu i pro vedoucího kolektivu – pedagoga,
- knižní poukázky v hodnotě 300 Kč,

- zarámovaný certifikát s velkým srdcem na pověšení ve škole,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE (dvostrana),

- perníková srdíčka pro všechny členy kolektivu.

Ceny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- Den pro sebe od firmy Magic Helena (kadeřnické, vizážistické a stylistické služby),
- originální srdíčko z vamberecké krajky.

4.–10. místo:

- balíček s překvapením (ze sortimentu firmy OPTYS).

KATEGORIE MATEŘSKÉ ŠKOLY + 1. a 2. ročník ZŠ

1. místo:

- příspěvek v hodnotě 10 000 Kč,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu i pro vedoucího kolektivu – pedagoga,
- zarámovaný certifikát s velkým srdcem na pověšení ve škole,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE (dvostrana),
- perníková srdíčka pro všechny členy kolektivu.

Ceny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- Den pro sebe od firmy Magic Helena (kadeřnické, vizážistické a stylistické služby),
- originální srdíčko z vamberecké krajky.

2. místo:

- příspěvek v hodnotě 6000 Kč,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu i pro vedoucího kolektivu – pedagoga,
- zarámovaný certifikát s velkým srdcem na pověšení ve škole,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE (dvostrana),
- perníková srdíčka pro všechny členy kolektivu.

Ceny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- Den pro sebe od firmy Magic Helena (kadeřnické, vizážistické a stylistické služby),
- originální srdíčko z vamberecké krajky.

3. místo:

- příspěvek v hodnotě 3000 Kč,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu i pro vedoucího kolektivu – pedagoga,
- zarámovaný certifikát s velkým srdcem na pověšení ve škole,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE (dvostrana),
- perníková srdíčka pro všechny členy kolektivu.

Ceny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- Den pro sebe od firmy Magic Helena (kadeřnické, vizážistické a stylistické služby),
- originální srdíčko z vamberecké krajky.

Vítězné týmy budou informovány e-mailem do 31. března 2016.

Předání cen se uskuteční v dubnu 2016 na slavnostním setkání v historických prostorách Poslanecké sněmovny ČR.

Všichni účastníci obdrží originální holografické odznaky Srdce s láskou darované od firmy Filák a drobné dárky ze sortimentu KREATIV OPTYS.

Zvláštní cena v rámci kategorie ZŠ (3. až 9. ročníky): **ORIGINÁLNÍ DESIGN – SVĚTLO NA CESTU**

V rámci kategorie Základní škola (3 až 9. ročníky) vyhlašujeme zvláštní cenu za designové řešení – Světlo na cestu.

Vymyslete si vlastní osvětlení své cesty

Pokud se do soutěže o tuto cenu chcete se svým dětským kolektivem zapojit, máte možnost tak učinit opět prostřednictvím stránek www.srdceslaskou.cz. A oč konkrétně jde? Rozhlédněte se ve svém okolí. Jsou tam místa, kde chybí světlo? Potřebovali byste před školou novou lampu nebo posvítit někde v ulici? Pak to místo vyfotťte, ale nejen to. Do fotografie zakreslete křížkem, kde by vaše svítlna podle vás měla stát. Ano, bude to skutečně vaše svítlna. Protože přichází druhá část úkolu: nakreslete lampu, která by se vám tam líbila. Může mít jakýkoli tvar, fantazii se meze nekladou. Jen se zkuste taky trochu vžít do práce průmyslového designéra – měla by se dát vyrobit. No a tu fotku a obrázek nám pošlete, můžete připojit i krátký komentář.

O co se soutěží?

Speciální odborná porota pro tuto cenu, v jejímž čele stojí přední český průmyslový designér Martin Tvarůžek a jednatel společnosti Filák Jan Filák, určí vítězný kolektiv, jemuž firma Filák zrealizuje sen. Tedy lampu mu vyrobí a nainstaluje. Kromě toho vítězný kolektiv pozveme na dubnové setkání v prostorách Poslanecké sněmovny ČR, kde všichni obdrží drobné dárky.

Hlasování na stránkách www.srdceslaskou.cz

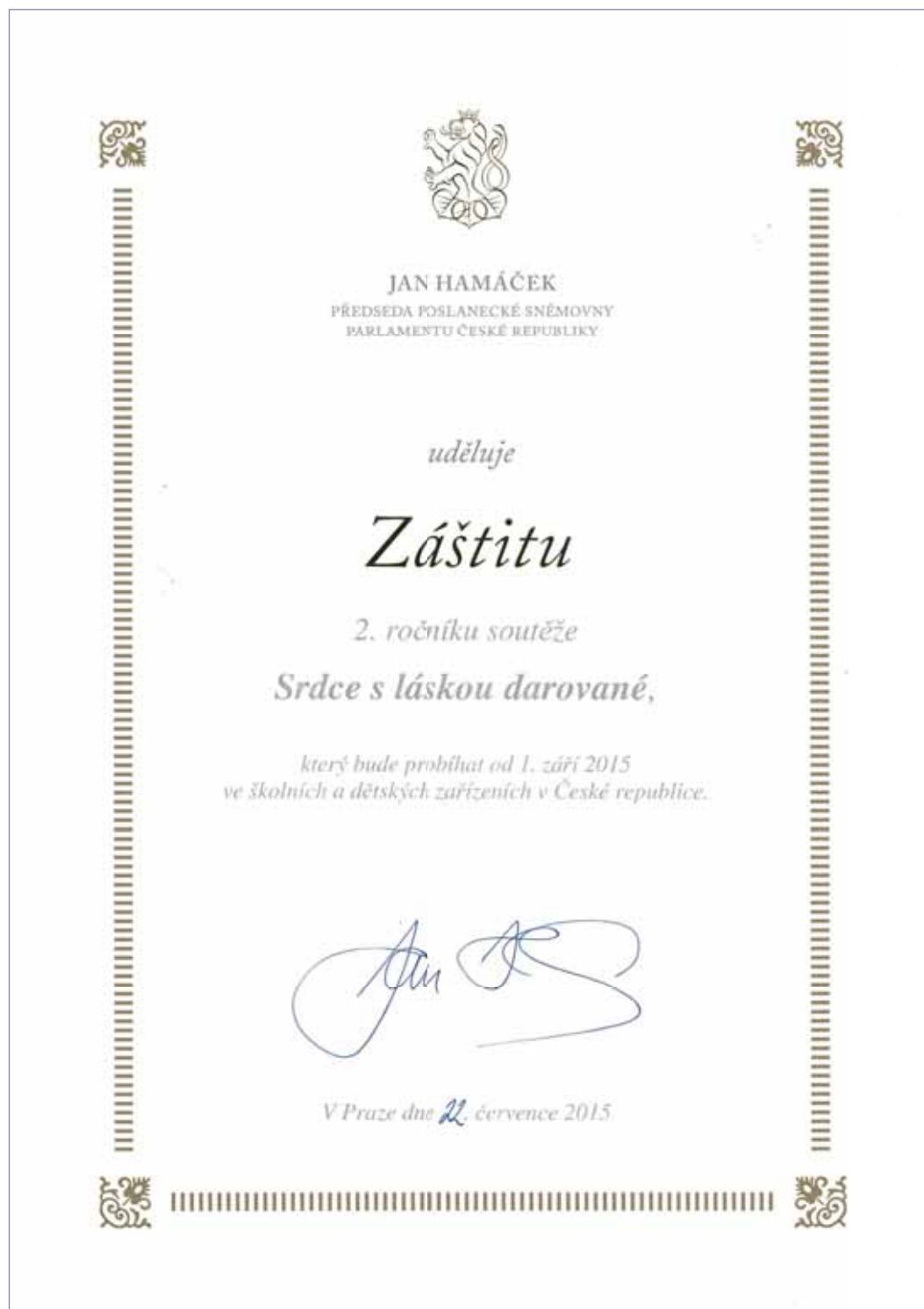
Nezávisle na hodnocení poroty soutěže Srdce s láskou darované bude v termínu od 20. 12. 2015 do 31. 3. 2016 probíhat hlasování na stránkách www.srdceslaskou.cz, kde uveřejníme všechny došlé příspěvky do soutěže Srdce s láskou darované, 1. a 2. kategorie (netýká se soutěže o zvláštní cenu Originální design – Světlo na cestu). Tímto může kdokoli dát hlas tomu týmu, jehož práce se mu bude líbit. Každému však pouze jeden.

V konečné fázi pak počty hlasů vyhodnotí počítač a zveřejníme TOP 10, které z tohoto veřejného hlasování vzejdou. Ten kolektiv, který se umístí na prvním místě, pozveme v dubnu na setkání vítězů do Poslanecké sněmovny ČR. Členové všech deseti pak obdrží drobné dárky.

„Soutěž Srdce s láskou darované podporuje na jedné straně dětskou soutěživost a tvořivost, na druhé straně dětem dává možnost ukázat, že si někoho váží a mají ho rádi. Rozdává tedy radost i ostatním. Je na ní hezké i to, že obdarovaná osoba nemusí být z nejbližšího okolí – může jít i o někoho, koho soutěžící často potkávají. Věřím, že se soutěže zúčastní hodně dětí a že tím posílí vztahy mezi generacemi.“

*Jan Hamáček,
předseda Poslanecké sněmovny
Parlamentu České republiky*

*J*edno z předních českých divadel
je tu s námi už 51 let!
A zůstává také patronem naší soutěže

Srdce
s láskou darované

Jan Schmid

Předsedou poroty je tvůrce
a zakladatel Studia Ypsilon Jan Schmid.

Do soutěže Srdce s láskou darované se dále zapojí:

Jiří Lábus

Marek Eben

Jan Jiráň

Markéta Plánková

Martin Dejdar

Pavel Nový

Jana Synková

Petr Vřek

Z dějepisu jsem míval VŽDYCKY JEDNIČKU, říká autor středověkého Jamese Bonda

Relativně „bezvěký“ sedmdesátník Jan Bauer je objektivně nejplodnějším českým autorem. Se spisovatelem a redaktorem AGE Lubošem Y. Kolářkem jsou přátelé, a tak vzniklo toto nenucené povídání o životě, historii, knížkách, psaní, ale i o tom, kolikrát v životě nahraje do karet náhoda.

Máš ve své rodině nějaké předky spisovatele?

Ty si vážně myslíš, že spisovatelství je dědičné? Já vím, že Ondra Neff měl tatínka významného romanopisce Vladimíra Neffa, otcem Báry Nesvadbové byl klasik české sci-fi Josef Nesvadba, mimochodem skvělý a moudrý člověk, kterého jsem měl možnost znát, a také bych mohl uvést třeba detektivkáře Tonda Jirotku, jehož tatínkem byl autor slavného Saturnina Zdeněk Jirotko. Já se však bohužel nemohu pochlubit podobným spisovatelským předkem. Na jednoho bych možná přišel, ale to bychom se museli vrátit až

do 17. století. Můj strýc z otcovy strany František vypátral a sepsal před takřka osmdesáti lety genealogii našeho rodu Bauerů. V ní vážně tvrdí, že do našeho příbuzenstva patří i Tomáš Pešina z Čechorodu, děkan svatovítské kapituly, oficiální moravský historiograf a přítel Bohuslava Balbína. Ti, kdo si ještě pamatují něco z toho, co se ve škole učili, si možná vzpomenou, že tento můj prapraprůdek napsal Předchůdce Moravopisu, a to prosím česky. Svou největší dějepisnou práci Mars Moravicus však sepsal latinsky. Občas na besedách se čtenáři tvrdím, že svou lásku k historii jsem zdědil právě po něm, ale zároveň dodávám, aby mne nebrali tak úplně vážně.

Kdy jsi začal vážně uvažovat o vstupu do literárního světa?

Měl jsem to štěstí, že jsem své mládí, jak se říká, čas lásek a malin nezralých, prožil v 60. letech 20. století. Byla to nejen doba politického uvolnění a až bezbřehého optimismu, ale také významných uměleckých počínů. Ještě byli na světě Picasso, Chagall, Steinbeck a Hemingway, dohromady se dali Beatles a český film sklízel vavříny po celém světě. Ale také česká literatura jako by pookřála. Své knížky tehdy vydávali Bohumil Hrabal, Josef Škvorecký, Milan Kundera, Karel Pecka, Alexandr Kliment, Věra Linhartová či už zmíněný Josef Nesvadba. Těch pozoruhodných jmen byla hodně dlouhá řada. Zkrátka, tahle literární exploze se mne nemohla netknout.

A kdypak se dostavil nějaký opravdový literární úspěch?

Asi v osmnácti jsem napsal povídku *V ústech zralou třešni* a poslal ji do Mladé fronty. Luboš,

Jan Bauer mezi svými knížkami

v

představ si to, tehdy běžně vycházely v novinách povídky, to je dnes něco zcela nemyslitelného. I když váš AGE v této tradici pokračuje, což mu chválím. Tu povídku mi samozřejmě vrátili, ale v průvodním dopise mi tehdejší externí lektor Mladé fronty, kterým nebyl nikdo jiný než Ladislav Smoljak, napsal, že to není zase úplně špatné, že bych mohl psát dobré novinové povídky, ovšem chtělo by to prý ještě na tom trochu zapracovat. No, nedivím se mu. Povídka byla psána poněkud expresivně, protože jsem chtěl být moderní. Ach to hloupé mládí! Jenže asi po roce jsme s literárními ambicemi stejně postiženými kolegy z řad českobudějovických vysokoškoláků začali vydávat studentský literárně-politický časopis Dialog. A když jsem tehdy jako odpovědný redaktor dával dohromady první číslo, zjistil jsem, že mám příliš málo materiálu. A tak jsem onu povídku, kterou mi vrátili z Mladé fronty, upravil do srozumitelnější podoby a o své vůli ji zařadil do Dialogu. Úspěch byl nečekaný, protože povídku nejenže přetiskli v krajském deníku Jihočeská pravda, ale dokonce ji četli v krajském rozhlasu a já se poprvé cítil jako skutečný spisovatel.

Mimochodem: jak dopadl ten váš průkopnický Dialog?

Samozřejmě špatně. Po roce ho Československý svaz mládeže odmítl dál financovat, my jsme samozřejmě tvrdili, že je to z politických důvodů, a cítili se jako oběti režimu. Ale ve skutečnosti chtěli svazáci dávat raději peníze volejbalovému oddílu a ne na nějaký časopis, který skoro nikdo nečetl.

Nepokoušel ses už v té době o nějaké větší literární dílo?

Sice jsem toužil napsat román, ale nikdy jsem se k tomu nedostal. Víš, já stejně nedokážu pochopit, že se do románu pustí nějaký osmnáctiletý mladík a skutečně ho napíše. Vždyť chození za holkama nebo do hospody je mnohem zajímavější než psaní. Proč si tedy kazit mládí a hrbit se u psacího stolu? První větší dílko, asi třináctistránkovou povídku s názvem *Stanné právo* vycházející ze vzpomínek na srpnovou okupaci, jsem napsal na jaře 1969. Odnesl jsem ji do tehdy krátce vycházejícího jihočeského literárního časopisu Arch, jenže ten byl záhy nato zrušen a spadla klec.

Jak to bylo s tvou první knížkou, z hlediska dnešní bauerovské produkce poněkud neobvyklou?

Víš, kdybych nechodil na pivo, asi by nikdy nevznikla. Byla to úplná náhoda. Redakce mých

tehdy domovských Zemědělských novin sídlila na Václavském náměstí nad hotelem Jalta a já si takhle jednou, bylo to v roce 1976, odběhl na pivo, přičemž jsem potkal starého kamaráda Karla Hvižďalu, jehož jsem znal z Mladého světa. Šli jsme tedy na pivo spolu a Karel mi vyprávěl, že musel Mladý svět opustit a nyní pracuje v nakladatelství Albatros. Shodou okolností měl na starosti edici Objektiv, v níž byly mládeži představovány různé lidské profese a činnosti. Karel si vzpomněl, že jsem původním vzděláním zemědělský inženýr, a navrhl mi, abych mu napsal knihu o zemědělství. Volba tématu je prý zcela na mně. Napadlo mne napsat něco o globálním problému hladu a o budoucnosti zemědělství a do půl roku byla knížka na světě. Ale protože se tehdy všechno plánovalo a složitě schvalovalo, vyšla až v roce 1978, kdy už Karel emigroval, a v knize byl proto jako odpovědný redaktor uveden jeho kolega Leo Pavlát, pozdější ředitel Židovského muzea.

Psával jsi také detektivky. Jak ses k nim dostal?

Také náhodou. Někdy v roce 1992 nebo 1993 jsem pracoval v redakci Blesku, který už tehdy byl deníkem s největším nákladem. A snad právě proto mne další kamarád Roman Cílek pozval k účasti na projektu sešitových detektivek Inspektor Martin Rust. Rust měl být synem posrpnových emigrantů, který se v zahraničí stal věhlasným kriminalistou a nyní se vrátil do Čech, kde radí naší policii se zvláště zapeklitými případy.

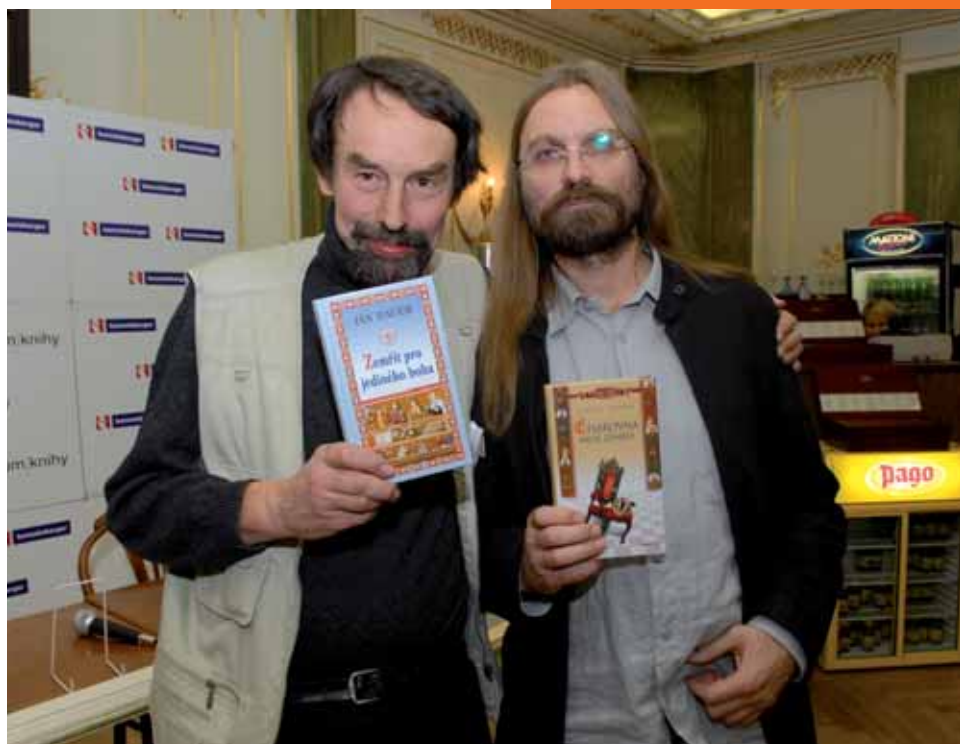
Literární vzory Jana Bauera

„Pro stylistiku a samotnou techniku psaní mi hodně dala četba Babela, Hemingwaye, ale třeba také klasika americké drsné detektivky Chandlera. Pokud zůstaneme na domácích luzích, mám rád Josefa Škvoreckého, Milana Kunderu a Bohumila Hrabala. Co se týče historických románů, stavím na přední místa Durychovo Rekviem čili Menší valdštejnskou trilogii, Karla Michala Čest a slávu a zejména třídílné Paměti českého krále Jiříka z Poděbrad od Václava Erbena. Osobně jsem pyšný na to, že Vašek Erben býval mým kamarádem.“

Jan Bauer s autorem rozhovoru Lubošem Y. Kolářkem jsou dlouholetí přátelé

▼

>>

Skutečnost, nebo fantazie?

„Čtenáři se mne na besedách často ptají, nakolik se mé příběhy prolínají se skutečností. A já odpovídám, že je to tak padesát ku padesáti. Základní historický rámec je dán.

Nemohu pominout takové události, jako je korunovace, bitva, mor, poprava a podobně. Musím proplétat skutečné události s vymyšleným příběhem a také všechno zasadit do podmínek, jaké ve středověku panovaly. Víím, že v tomto ohledu nikdy nebudu tak dokonalý jako můj kamarád a kolega Vlasta Vondruška, který je historikem, kdežto já si všechno musím napřed načíst v odborné literatuře. Na druhou stranu si myslím, že čtenář dychtí po napínavém příběhu a leccos mi odpustí.“

Ze křtu jubilejní sté knihy
v pražském Luxoru

▼

Roman v mé účasti na projektu spatřoval záruku, že o detektivkách budu psát do Blesku, a jednotlivé sešity tak dostanou bezplatnou reklamu. Na Inspektoru Rustovi se tehdy podílelo asi dvacet autorů, kromě Romana třeba Karel Štorkán, Eva Kačírková, Jana Moravcová, Rudolf Ströbinger, Honza Šmíd, Honza Cimický nebo Honza Vaněk, zkrátka byla to skvělá parta a mě psaní detektivek začalo náramně bavit. Jenže nakladatelství si od nich slibovalo větší komerční úspěch a ten se jaksi nedostavoval. A tak nakonec Martina Rusta zařízlo.

Nicméně stále ještě nevíme, proč jsi začal psát o historii.

To právě souviselo s inspektorem Rustem. Jednou, někdy v roce 1999, si ode mne objednávala redaktorka nakladatelství další Rustův příběh a já, protože jsem tehdy psal pro jeden týdeník seriál o záhadách českých dějin, jí nabídl knihu s tímto tématem. Dotyčná redaktorka se dlouho nerozmýšlela a pravila: Sem s tím. Do roka se na knihkupeckých pultech objevil první svazek *Záhady českých dějin*, který od té doby vyšel ve třech dalších vydáních, naposledy loni, kdy jsem ještě napsal další čtyři svazky. Shodou okolností tehdy nic s podobným tématem na knižním trhu nebylo, a tak není divu, že se *Záhady českých dějin* objevovaly na prvních místech žebříčků bestsellerů.

A jak ses dostal k historickým záhadám?

Přiznávám, že historie mě bavila od dětství a dějepis byl jedním z mála předmětů, z něhož

jsem mívával vždy jedničku. Ale tím rozhodujícím momentem bylo seznámení s předním moravským archeologem, docentem Zdeňkem Klaničou, vedoucím výzkumu mikulčického hradiště. Jezdával jsem za ním do Mikulčic nebo do Brna a u piva jsme probírali záhady spojené s Velkou Moravou. Dokonce jsme zamýšleli o Velké Moravě společně napsat knížku, ale z různých důvodů k tomu nedošlo. A tak jsem se k historickým záhadám, tentokrát už nejen velkomoravským, vrátil až v roce 1999 a vlastně o nich píšu dodnes a rád.

Historické romány přišly později. Pomyslel jsi někdy na to, že bys je chtěl psát?

Rozhodně ne. Historický román býval v mých očích jakýmsi vrcholem literatury, něčím až nadoblačným. Vždyť historické romány psávaly takové literární veličiny jako Alois Jirásek nebo Zikmund Winter, ve světě pak Alexandre Dumas starší nebo Walter Scott. Jistě uznáš, že poměřovat se s těmito pány by byl vrchol domýšlivosti. Jenže nakonec rozhodla náhoda. Sešel jsem se, bylo to tuším v roce 2005, s tehdejšími řediteli svého kmenového nakladatelství docentem Josefem Ströbingerem a on si posteskl, že se jim v poslední době literatura faktu špatně prodává. A zeptal se mě, jestli nechci napsat historický román. Trochu jsem se bránil, ale pak mi objednal něco ostřejšího na pití a mě pod mírným vlivem alkoholu napadlo, že bych se o takový román měl alespoň pokusit. Vždyť bych například mohl fiktivně objasnit jednu z nejznámějších záhad českých dějin, a to olomouckou vraždu posledního přemyslovského krále Václava III. No a tak jsem doma sedl k počítači a napsal *Tajemství královny z povědníka*. Po něm následoval román *Kat hejtmana Žižky*, za který jsem dostal literární cenu Zeyerův hrnek, a další tituly.

A co tvé dnes již slavné historické detektivky?

O spojení svých dřívějších zkušeností detektivkáře a autora historických románů jsem uvažoval už dříve, ale pořád jsem neměl představu, kdo by měl být tím detektivem, pátračem. Cožpak dnes je to jednoduché. Vymyslíš si nějakého policejního radu nebo alespoň inspektora či třeba soukromé očko a detektiv je na světě. Ale kdo by vyšetřoval zločiny ve středověku? Vlasta Vondruška má svého královského prokurátora Oldřicha z Chlumu a já jsem o takové postavě dlouho marně hloubal. Až nakonec jsem stvořil novoměstského rychtáře Jakuba Protivu z Protičce a františkána Blasia, dva náramně vykutálené chlapičky, kteří si v pátrání po středově-

kých lotrech a gaunerech pomáhají. A protože mi Oldřich z Chlumu vždycky připadal příliš ctnostný, udělal jsem z nich postavy, jimž naopak nic není svaté. Dnes už je na světě 13 titulů s Jakubem Protivou a Blasiem, poslední je zatím Vražedná mše, a doufám, že nějaké další ještě napíšu.

Vedle Protivy a Blasia jsi stvořil také postavu dominikána Pavla, tajného agenta ve službách Karla IV. Jak k tomu došlo?

Pročetl jsem o Karlu IV. všechno možné, samozřejmě včetně tvé knihy *Svatý erotik Karel IV.*, a vždycky mne upoutalo, jakým způsobem dosahoval náš Otec vlasti svých politických úspěchů. Nikdy příliš neváčil jako třeba Přemysl Otakar II., a když už se schylovalo k bitvě, nakonec se stejně nekonala. Většinou v tom byl nějaký úskok, nějaké zákulisní tajné jednání anebo také nečekaná smrt Karlova odpůrce. A tak mě napadlo, že v pozadí museli sehrávat roli nějakí agenti. Jistě jich bylo víc, ale já je shrnul do jediné postavy, a vytvořil tak jakéhosi středověkého Jamese Bonda. A tím je právě dominikán Pavel. Zatím poslední titul s touto postavou se jmenuje *Svatý grál*. Nechci čtenáře lekat, ale velmi pravděpodobně se objeví ještě dvě knihy s podtitulem *V tajných službách Otce vlasti*, ale víc jich nebude. Chci celou sérii uzavřít v příštím roce 2016, kdy bude mít Karel IV. sedmisté výročí.

Napsal jsi také mnohé knihy pod pseudonymy. Můžeš nám je prozradit a říct, proč jsi se skrýval pod cizím jménem? Bylo to snad ze studu, byť ten mi k tobě jaksi nesedí?!

Ne, rozhodně jsem se nestyděl. Abys rozuměl, píšu populární čtivo, nesnažím se o takříkajíc velkou literaturu, která vejde do čítanek. Mimochodem, já už v jedné čítance dávno jsem. Můj kamarád, básník Jirka Žáček zařadil do své čítanky výňatek z mé populárně naučné knihy *Člověk a les*, která vyšla v roce 1980. Ale k těm pseudonymům. Původně jsem si je zvolil kvůli smlouvě s jedním nakladatelem, která mi zabránila vydávat pod svým jménem knihy jinde. A tak vznikl Felix Krumlowský, což byl pseudonym narážející na to, že právě v Českém Krumlově jsem prožil šťastná léta svého mládí. Také jsem psával milostné historické romány pod pseudonymem Anna Březinová a dodatečně toho docela lituji, protože si myslím, že například romány Papežova dcera nebo Růže pro císařovu milenkou byly docela zdařilé. Pořád jsem doufal, že někdo začne pátrat po mladé půvabné autorce, ale neozval se žádný novinář, tak jsem milou Aničku zase pohřbil.

Ve veřejných knihovnách jsi druhým nejpůjčovanějším českým autorem po Vlastovi Vondruškově. Napsal jsi neuvěřitelné množství knih. Kterou z nich máš nejraději?

Na to jsem dříve na besedách odpovídal, že na onu skutečně nejlepší stále ještě čekám, nicméně letos mi bylo sedmdesát, a tak se nemohu vymlouvat odkazováním na budoucnost. Myslím si, že docela se mi povedla kniha *Vládci českých zemí*, která představuje takový populární a čtivý přehled všech našich panovníků od časů Velké Moravy až po císaře Karla I. Letos vyjde ve 2. vydání, které je doplněno a rozšířeno i o československé a české prezidenty. V jejich případě jsem mohl čerpat i z osobních zkušeností, protože poslední tři prezidenty jsem měl možnost poznat zblízka. Z dalších knih bych mohl uvést historické romány *Hvězda Valdštejnova srdce* a *Milenec rudé komisařky*. Ten druhý je zajímavý tím, že v něm až na výjimky vystupují skutečné historické postavy.

Co bys chtěl ještě v životě dokázat? Máš nějaký nesplněný sen?

Před lety jsem na popud svého přítele, herce a divadelního producenta Čestmíra Řandy napsal historickou hru *Tři královny*. Původně se měla realizovat v létě na některém z jihočeských hradů, měl ji režisrovat Zdeněk Troška a hrát v ní měli třeba Světlana Nálepková, Ivan Vyskočil nebo Vlastík Harapes. Bohužel z toho tehdy sešlo. Přesto stále doufám, že ji jednou opráším a někdy se objeví na prknech, která znamenají svět. Stejně tak bych někdy rád viděl některou ze svých knih zfilmovanou. Myslím si, že třeba z mého románu *Hvězda Valdštejnova srdce* by mohl být pozoruhodný film, navíc v mezinárodní koproduci. Vždyť Albrecht z Valdštejna je už pro svůj zajímavý osud určitě jedním ze světově nejznámějších Čechů.

Tak to ti budeme usilovně držet palce.

Text: Luboš Y. Kolářek

Foto: archiv J. Bauera

Jan Bauer (70)

Narodil se 11. 4. 1945 v Jihlavě, v roce 1968 absolvoval Provozně ekonomickou fakultu Vysoké školy zemědělské v Českých Budějovicích. V letech 1968 až 2002 pracoval s kratšími přestávkami jako novinář (např. Jihočeská pravda, Obrana lidu, Večerní Praha, Zemědělské noviny, Blesk, Týdeník televize, Super), nyní sám sebe označuje za důchodce pišícího knihy. Prvotinu *Uživí naše planeta lidstvo?* vydal v roce 1978. Od té doby napsal 147 knižních titulů, a je tudíž nejpłodnějším žijícím českým autorem. Zároveň zdůrazňuje, že nikdy nepsal „do šuplíku“, ale vždy na objednávku nakladatelství. Za svoji tvorbu byl odměněn řadou literárních cen, např. Cenou Karla Hynka Máchy (1995), Čiší Petra Voka (2010) či cenou Zeyerův hrnek (2007 a 2015). Vymyslel a založil pravidelné setkávání spisovatelů Zeyerovy Vodňany, které měly už 19 ročníků.

Váš hlas může léčit

Nejen vás, ale i lidi kolem

Říká se od pradávna, že hlas a hudba jsou prostředníky mezi lidským a božským. Slovo, řeč, píseň, muzika, modlitba... Jakýkoli zvuk může mít životodárnou sílu. Záleží pouze na nás, jak se ji naučíme využívat. A čím dříve, tím pro nás i naše okolí lépe.

Hudba v žilách

Jindra Fritsch si tu léčivou sílu vyzkoušel sám na sobě. Jako mladý kluk, který vždycky miloval muziku, měl nastartovanou slibnou hudební kariéru. Už v době, kdy studoval kontrabas na Hudební konzervatoři v Kroměříži, hrál na něj i v orchestru Divadla Oldřicha Ctibora v Olomouci. V době povinné vojenské služby pak nejen hrál, ale i zpíval v táborském Vojenském uměleckém souboru, odkud se dostal do prestižního AUSu – Armádního uměleckého souboru v Praze a v hlavním městě taky zůstal.

A pak blesk z čistého nebe. „Měl jsem velmi těžkou autohavárii. Několik hodin v kómatu, krvácení do mozku, ztráta paměti... Zůstal jsem rok na vozíku, měl jsem ‚slavíka‘, abych mohl vůbec mluvit. Ve třiceti jsem začal od nuly,“ vzpomíná na osudový zlom.

„Nemá cenu se vracet k tomu, co všechno se mi tehdy honilo hlavou a jak jsem propadal beznaději. Podstatné je, že mě z toho dostala hudba. Doslova. Na tu jsem nikdy nezanevřel a věřil jsem, že se k ní jednou vrátím. A jak už to tak chodí, přišla i osudová šance. Hledali tehdy te-

Hlas je
fantastický
nástroj,
který máte
ve svých
rukou.

noristu do vokální skupiny Dobrý Večer Quintet. To mě nakoplo. Pomohlo mi to vrátit nejen paměť, ale hlavně chuť do života. Začal jsem s nimi zpívat a později jsem jim dělal manažera. Mezitím jsem se pustil taky do studia zpěvu na Pěvecké konzervatoři Praha.“

Touha vrátit, co dostal

„Když jsem se vrátil do normálního života, cítil jsem potřebu pomoci. A tak jsem jednoho dne zaklepal na dveře pražského Jedličkova ústavu, že bych rád učil děti práci s hlasem. Tenkrát jsem to ještě nenazýval muzikoterapií. A vedení ústavu souhlasilo. Několik let jsem tam pracoval s dětmi po dětské mozkové obrně a viděl jsem, jak jim to pomáhá. Ovšem vyžadovalo to ode mne hodně energie a s přibývajícím rokem jsem cítil, že už pravidelnou práci s postiženými dětmi nezvládám. Proto se dnes zaměřuji spíše na dospělé a školáky.“

Dýcháte správně?

Dnes má Jindra Fritsch vlastní agenturu, cimbálovku Studánka Praha, v níž je třicet tanečníků, zpěváků a hudebníků, staročeskou kabaretní sku-

pinu Frajeři z galerky a k tomu ještě právě zkouší roli krále do nového muzikálu Dlouhý, Široký a Bystrozraký, který bude mít premiéru v listopadu v pražském Divadle Broadway. Přesto se muzikoterapii věnuje dál.

„Práce s dětmi mě velmi naplňuje a baví. Chtěl bych je naučit, že když budou správně dýchat a používat svůj hlas, budou zdravější, učení jim půjde lépe, budou mít víc energie. Že hlas je fantastický nástroj, který mají ve svých rukou, a když se s ním naučí pracovat, budou v životě úspěšnější, protože budou na své okolí lépe působit.“

Je úžasné s nimi prožívat tu proměnu, jak se uvolňují a otevírají, jak ztrácejí ostych a bloky, přestávají kuňkat a zpívají jako na lesy. Naše hodiny bývají inspirativní i pro jejich pedagogy, protože se o svých svěřencích hodně dozvědí. A navíc se i sami naučí s hlasem lépe zacházet, a tudíž se tolik při učení nenamáhat a vysílat k dětem pozitivní vibrace,“ konstatuje zkušený muzikoterapeut.

Už ve starověku nabádali učitelé žáky, aby využívali hlasu jako tvořivé a léčivé síly. Zkusme to naučit i naše děti.

Text: Jana Jenšíková
Foto: archiv Jindry Fritsche

Jindřich Fritsch (48)
Pochází z moravského Chudobína u Mohelnice a dnes žije v Mrači u Benešova. Je rozený muzikant a organizátor. Kromě hry na kontrabas, kterou studoval na konzervatoři v Kroměříži u prof. Miloslava Gajdoše, hraje na mandolínu, kytaru a dudy, zpívá a hudbu také skládá. Přitom ho baví muzika napříč hudebními žánry, od klasické barokní přes folklor až po rock. Založil několik souborů, v nichž také hraje a zpívá, například cimbálovou muziku Studánka Praha nebo staročeský kabaret Frajeři z galerky. Rád se věnuje dětem. Spolupracuje s benešovskou ZŠ Jiráskova, kde praktikuje muzikoterapii, a na ZUŠ J. Suka v Benešově vede dětský pěvecký sbor. Pokud mu čas dovolí, rád přijede mezi děti i na další školy.

„Sám se snažím dávat do práce s dětmi lásku, takže mě hodně oslovila vaše soutěž Srdce s láskou darované. Pokud bude mezi vítězi zájem, rád mezi ně přijedu, a přispěju tak k dobré věci.“

Jindra Fritsch

Když jsem Američanům připomněla, že právě Komenský byl pozván, aby se stal prvním rektorem Harvardovy univerzity, projevíli nepředstíraný respekt.

Disciplinovaní Korejci, upovídání Američané a Češi někde na půl cesty

Naše přední bohemistka Ivana Bozděchová učí češtinu nejen studenty, pro něž je mateřštinou, ale řadu let zasvěcovala do tajů českého jazyka, československých a českých reálií, historie a kultury i zájemce na univerzitě v americké Omaze a na Stanfordu, na Hankuk University v Soulu, na univerzitě v Baku a v dalších koutech světa. O svých zkušenostech s výukou a předpokladech i mentalitě zahraničních studentů jsme si povídali v redakci AGE.

Čeština je pro cizince velmi těžká jak svou gramatikou a stylistikou, tak fonetikou. Co vede vysokoškolské studenty ve Státech nebo v Korejské republice k tomu, aby se trápili s jazykem malého národa kdesi daleko v Evropě?

Ve Spojených státech si kromě lingvistů, kteří si chtějí nebo musejí doplnit znalosti o další slovanský jazyk, zájemci vybírají češtinu většinou proto, že mají slovanské předky. To bylo hlavním motivem na univerzitě ve státu Nebraska, kde žije největší procento Čechoameričanů v přepočtu na hlavu na území Spojených států. Univerzita úzce spolupracuje s krajskou komunitou a převážně ve večerních kurzech se zaměřuje zejména na jazyk a české realie pro krajany. Bohemistiku na kalifornské Stanford University vyhledávají hlavně slavisté, takže výuka probíhá na vysoké úrovni, jíž odpovídají i znalosti studentů.

U Jihokorejců převažuje motivace pragmatická. Úspěšné dokončení studia pro ně představuje důležitý předpoklad pro získání práce. Ze 150 absolventů bakalářského studia bohemistiky se jich bude oborem zabývat jen pár. K nim připočítejme dva tři účastníky šestitýdenních intenzivních kurzů ve školicím středisku společnosti Samsung, adepty na pozici vyššího a středního managementu firmy pro teritorium ČR.

Musela jste korigovat s ohledem na naturel tamějších studentů svůj přístup a metody? V čem jsou jiní než čeští?

Přístup amerického učitele ke studentům je velmi podobný našemu – přátelský, kolegiální a víc neformální, což je dáno např. i tím, že v angličtině se nerozlišuje vykání a tykání. Projev je pak bezprostřednější. Američané jsou sebevědomější, někdy méně disciplinovaní a zodpovědní než Češi, rádi diskutují, i když často zápasí se složitou českou gramatikou. Ale trochu mi tam chyběla větší soustředěnost na práci. Jinou kapitolou jsou pracovití, ukáznění a ambiciózní Korejci. Bezvýhradně respektují a plní veškeré pokyny učitele, a to dokonce i v případech, že látce nerozumí. Jejich tradice vzdělávání jim totiž velí memorovat a využívat paměťový způsob učení. Věk a vzdělání patří v Koreji mezi důležitá kritéria postavení člověka na společenském žebříčku.

Říká se, že tamější zaměstnanci dokonce ani neupozorní na chybu, a to i při vědomí potenciálních komplikací a ztrát v pracovním procesu. Důvodem není lhostejnost, ale respekt k nadřízenému. Setkala jste se s podobným chováním u studentů?

Na každém kroku. Tradice významně formuje také jejich vztah k autoritám. Při výuce bývá problém přimět je formulovat vlastní názory, ptát se na to, co při výkladu nepochopili, a diskutovat. Trvalo mi nějakou dobu, než jsem pochopila, proč je tomu tak, a ještě déle hledala způsob, jak to odstranit.

Poměrně často se setkáváme s názorem, že u nás při výuce cizích jazyků nedostatečně rozvíjíme komunikační schopnosti studentů. Jaké metody jazykové výuky převažují na amerických školách?

Největší důraz je tam kladen právě na komunikační zaměření přípravy. Výuka je orientována praktičtěji směrem k co nejlepšímu vyjadřovacímu dovednostem a práci s autentickými texty. Na rozdíl od analytické angličtiny nelze u češtiny, jako syntetického jazyka se složitou gramatickou strukturou a odlišnou slovní zásobou, využívat této metody tak rychle a v takové míře jako u analytické angličtiny.

Začátkem devadesátých let jste byla jedním z mála našich pedagogů, na Stanfordu dokonce první rodilá mluvčí, kteří v cizině učili český jazyk. V čem se tehdy ve vašem oboru odlišovalo americké a naše školství nejvíc?

Největší rozdíl jsem zaznamenala v technickém vybavení škol. Zatímco u nás byla i kopírovací technika tehdy vzácnost, ve Státech bylo běžné používat v dostatečném množství a kvalitě moderní techniku, jako jsou počítače nebo jazykové laboratoře či audiovizuální pomůcky.

Postupně se ukazuje, že informační technologie samy o sobě ještě nemusí nutně znamenat vyšší kvalitu výuky. Americký kulturní antropolog Andrew Lass, který v 50. a 60. letech s rodiči pobýval a studoval v Praze, požaduje po svých studentech, aby při jeho přednáškách nepoužívali moderní technologie, ale poznámky si dělali na papír rukou, aby pochopili smysl toho, co říká. Jaký názor máte vy?

V době, kdy jsem působila v USA, byly pro mě moderní vyučovací pomůcky a technologie vítanou novinkou, která mi pomohla zvýšit kvalitu výuky. Nyní, kdy jsou i u nás již běžné, si člověk víc uvědomuje, v čem mohou být přínosem a kdy je vhodnější kombinovat je s klasickými metodami.

Češi jako by v poslední době propadli fenoménu testování. Zvažují se jednotné testy pro pátáky nebo jednotné přijímací testy na

Do češtiny
jako prvního
slovanského
jazyka
byla bible
přeložena již
kolem roku
1360, tedy
dříve než
do němčiny
a angličtiny.

Doc. PhDr. Ivana Bozděchová, CSc.

Od roku 1985 působí na Filozofické fakultě UK, v současné době v Ústavu českého jazyka a teorie komunikace. V akademickém roce 1990–1991 učila na University of Nebraska at Omaha a v roce 1991–1992 na kalifornské Stanford University. Období 2010–2012 strávila jako profesorka-rodilá mluvčí na Hankuk University of Foreign Studies v jihokorejském Soulu. Na FF UK se zabývá přípravou učitelů českého jazyka a bohemistů. Má bohaté zkušenosti z výuky cizinců a krajanů českému jazyku. Je členkou řady odborných institucí doma i v zahraničí.

střední školy. Jak Američané přijímají tento způsob ověřování znalostí?

Testování je tam zavedené na všech stupních škol a studenti je tam dokonce vyžadují. Zejména studenti prestižních univerzit, na nichž se platí nezanedbatelné školné, si tak z pragmatických důvodů ověřují, zda získané znalosti odpovídají vynaloženým finančním prostředkům a umožní jim obstát v konkurenci na trhu práce. Možná ještě silnější hlad po dobrých výsledcích a prestiži panuje mezi studenty v Korejské republice. Testy tam nejsou strašákem, ale jednou z řady příležitostí, jak si ověřit, co jsem se naučil, a dohnat, co mi uniklo.

Komenský krůček od rektorátu na prestižní americké univerzitě

Již zmíněný Andrew Lass se v jednom ze svých rozhovorů nechal slyšet, že kvůli angličtině málo pečujeme o svou mateřštinu. Jak vidíte budoucnost češtiny jako jazyka desetimilionového národa a bohemistiky jako oboru na zahraničních univerzitách?

Čeština je sice jazyk malého národa, ale zároveň je jedním z úředních jazyků Evropské unie a zprostředkovatelem naší bohaté kultury a historického odkazu. Do češtiny jako prvního slovanského jazyka byla bible přeložena již kolem roku 1360, tedy dříve než do němčiny a angličtiny. Můžeme se pochlubit i mezinárodně známými osobnostmi, jako byl například Jan Hus nebo Jan Amos Komenský. Svět zná našeho krajana jako učitele národů, ale většinou si ho nespojuje s Českem. Když jsem Američanům připomněla, že právě Komenský byl pozván, aby se stal prvním rektorem Harvardovy univerzity, projeví nepředstíraný respekt.

Proč se jím tenkrát stal Angličan John Harvard?

Komenský až do smrti doufal, že se bude jednou moct vrátit domů. Obával se, že z daleké Ameriky by to bylo příliš složité.

Jste velká patriotka, což je u Čechů poměrně vzácná vlastnost. Věříte, že si Češi ubrání svou více než tisíciletou identitu?

To bude záležet jen na nás. Když budeme pečovat o svou mateřštinu i historický a kulturní odkaz předků, pak není důvod v to nevěřit.

*Text: Věra Vortelová
Foto: Marek Jenšík*

ČEŠI A ČEŠTINA OČIMA AMERICKÉHO KULTURNÍHO ANTROPOLOGA

V evropském kontinentálním prostředí je jazyk chápán jako podstatný aspekt národní identity. Angličtina je zajímavá tím, že nikomu nepatří, nemá díky historickým koloniálním a postkoloniálním procesům domovinu. Vztah češtiny a češtví se rozpadá. Pro mě je trochu ironií, že jako člověk, jehož dětství bylo americké i české, zastávám svým způsobem konzervativní názor, že tu dochází k nebezpečné situaci, kdy vytříbená čeština přestává být charakteristickým znakem vzdělaného člověka. Na straně druhé tu mnozí intelektuálové často ovládají jen profesní angličtinu. Například když lékař umí lékařskou angličtinu, neznamená to, že umí anglicky. Čeština postupně ztrácí svůj význam již na středních školách. Na vysokých školách pak, kromě bohemistických oborů, nejsou studenti vedeni k tomu, aby ovládali svou mateřštinu na vysoké úrovni. V angloamerickém světě se dobrá znalost mateřského jazyka, v tomto případě angličtiny, považuje za součást obecné vzdělanosti. Lhostejno, zda jde o absolventa fyziky, medicíny či jiného oboru, protože musí obstát – fyzik nebo lékař. Vysoká písemná i ústní kompetence v národním jazyce je samozřejmým předpokladem každého vysokoškoláka. Podle mého názoru se v Česku v posledních letech příliš zdůrazňuje význam znalosti oborové angličtiny na úkor češtiny. Vzniká tak generace expertů, kteří vlastně neznají ani jeden jazyk.

Andrew Lass pro Studio Leonardo při příležitosti udělení loňské Ceny Víze 97

Kdo je Andrew Lass?

Přednáší kulturní antropologii na Mount Holyoke College v Massachusetts. Začátkem devadesátých let inicioval projekt modernizace českého a slovenského knihovnictví CASLIN (Czech and Slovak Information Network). V Praze absolvoval základní, střední i vysokou školu (FAMU a FF UK). V lednu 1973, těsně před dokončením studia, byl z Československa spolu s rodiči, americkými novináři, vyhoštěn. Je nositelem Ceny Jana Evangelisty Purkyně.

Jaké to je, být odkázaný na druhé

Šéf Pojišťovny České spořitelny si vyzkoušel roli asistenta

Generální ředitel Pojišťovny České spořitelny Petr Zapletal se zúčastnil projektu občanského sdružení Asistence „Jedeme v tom s Vámi“ a vyzkoušel si, jaké to je, pohybovat se s invalidním vozíkem po Praze. Letošní akce, které se každoročně účastní i známé osobnosti, měla za cíl upozornit na nezastupitelnou roli asistenta v životě handicapovaných a na nelehkou finanční situaci těch, kdo chtějí žít sami za sebe mimo ústavní zařízení.

Petr Zapletal vyrazil do práce ze svého domu v Šeberově s kolegyní připoutanou na invalidní vozík – a to doslova. Měla totiž věrně dublovat člověka absolutně odkázaného na pomoc druhých. Z Šeberova museli nejprve autobusem na nejbližší bezbariérovou stanici metra, což jsou Háje. Cílová stanice Budějovická je také bezbariérová. Aby to pan generální neměl tak snadné, zašli si na snídani do obchodního centra.

„Petr mě musel krmit. Od borůvek jsem byla od ucha k uchu,“ popisuje první zkušenost v roli člověka odkázaného na pomoc druhých Veronika Valentová, specialista oddělení marketingu a PR Pojišťovny České spořitelny. „Bezbariérovost Prahy je oproti dřívějším letům na mnohem lepší úrovni, i obrubníků bylo na trase méně. A tak mě Petr po cestě nevyklopil, to se prý bohužel často stává i zkušeným asistentům. Uvědomila jsem si, jak je složité, když člověk nemůže používat ruce a je úplně odkázán na pomoc druhých.“

Dopoledne v roli asistenta zanechalo hlubokou stopu také v mysli Petra Zapletala: „Má smysl pomáhat druhým lidem a dát jim takovou svobodu, jakou jen jejich handicap umožňuje. Člověk žijící v ústavu má od státu hrazený pobyt. Ale když chce handicapovaný člověk žít svobodně, dostává na asistenta příspěvek pouze 8 tisíc korun, a zbytek prostředků si musí hradit sám. Asistent si účtuje pouhých 100 korun na hodi-

nu. Ale pokud člověk potřebuje asistenta na celý den, vyjde ho na 30 tisíc korun měsíčně. Posuďte sami, je to správné?“

Zaměstnanci pojišťovny po této akci dvěma studentům, kteří chtějí žít alespoň trochu svobodně, dobrovolně přispěli na asistenty. Generální ředitel předal za pojišťovnu na festivalu „Děkujeme, pokračujeme“ šek na 500 000 korun. Peníze půjdou na platy konzultantů, kteří handicapovaným pomáhají s nalezením bydlení, práce, praxe a místní komunity.

*Text: Jana Jirásková
Foto: archiv Pojišťovny ČS*

FLEXI životní pojištění od Pojišťovny České spořitelny pomáhá již několik let prostřednictvím Centra Paraple tátům a maminkám na vozíku vyrovnat se s jejich handicapem. V loňském roce společnost navázala spolupráci také s Nadací Jedličkova ústavu a pomáhá jeho klientům se vstupem do samostatného života. Charitativních aktivit se účastní i zaměstnanci pojišťovny, včetně generálního ředitele Petra Zapletala.

Memorial Coliseum v Los Angeles byl dvakrát dějištěm olympijských her, a to v letech 1932 a 1984. Na slavnostním zahájení letošních 14. světových letních her speciálních olympiád podpořilo reprezentanty nejen nevídané množství diváků včetně představitelů mnoha států, členů královských rodin, známých osobností... O zábavu se postarali Stevie Wonder, Avril Lavigne, Cody Simpson, Greg Louganis a další. Avril Lavigne složila pro tuto příležitost píseň FLY, kterou společně s ní zpíval celý stadion.

Michelle Obamová:

Speciální olympiády jsou o jednotě

„Světové hry odrážejí tuto jednotu i skutečnost, že jsme v tom všichni společně. Vzájemně v sobě povzbuzujeme to nejlepší. Manžel i já jsme na vás velmi hrdí a nemůžeme se dočkat, čeho všeho dosáhnete v nadcházejících dnech i v celém svém životě,“ odstartovala 25. července první dáma Michelle Obamová v historickém Memorial Coliseu v Los Angeles Světové letní hry speciálních olympiád 2015.

Letošní hry přivítaly 7000 sportovců a 3000 trenérů ze 177 zemí. Na organizaci soutěží se podílelo 30 tisíc dobrovolníků a včetně slavnostního zahájení je navštívilo okolo půl milionu diváků. Olympijský duch provázel všech 25 disciplín.

Češi slavili čtvrt století

České hnutí speciálních olympiád (ČHSO) slavilo v USA symbolicky 25 let od svého založení. Celou dobu je jeho čestným předsedou známý herec, tanečník, choreograf a pedagog Vlastimil Harapes, který po návratu z Los Angeles uvedl: „Je úžasné sledovat ten velký entuziasmus, který provází veškeré sportovní soutěže a světové olympiády, ať už letní nebo zimní. Vždy cítím okolo sebe velkou radost nejen sportovců a jejich rodinných příslušníků, ale všech přítomných podporovatelů a fanoušků. Se zájmem pozorují, jak se naši reprezentanti vždy poctivě připravují.

Obdivuji je naprosto všechny. V Los Angeles jsem fandil na mnoha sportovištích a jen těžko se mi vybírají nejlepší výkony, všichni jsou prostě skvělí. Ale vzhledem k právě probíhající vlně veder v Čechách musím zmínit výkon našeho mužstva ve sjednocené kopané. Naši fotbalisté v největším vedru v pravé poledne bojovali o medaile. I pro nás diváky to bylo náročné, a to jsme pohodlně seděli.“

A to to vypadalo, že letos Češi do Ameriky neodjedou. Ačkoli se zúčastnili všech speciálních letních i zimních olympiád od roku 1991, zajistit organizačně, ale především finančně účast na světových hrách v USA nebylo vůbec jednoduché.

„Účast naší reprezentace v Los Angeles byla dlouho velmi nejistá, jednak vzhledem ke změnám grantového systému MŠMT ve financování sportu a určitým problémům s tím spojeným, ale

„Sportovci speciálních olympiád jsou významnou součástí svých společenství. Tam, kde lidé vidí omezení, hnutí speciálních olympiád vnímá příležitost.“

*Barack Obama,
prezident USA*

< První dáma USA Michelle Obamová fandila na tribuně

> Nadšení po finálovém zápase našeho unified týmu s Tureckem, kdy jsme vyhráli a získali zlaté medaile (v popředí zleva Barbora Janečková, Martina Dlabajová a Vlastimil Harapes, ve druhé řadě zleva Martina Středová a trenér Stanislav Urban)

„Jsem hrdá nejen na sportovní výkony hráčů, ale obdivuji zejména silné mezilidské vztahy mezi postiženými hráči a jejich partnery.“

*Martina Dlabajová,
europoslankyně*

především kvůli vysokým finančním nákladům za dopravu, které činily 2,6 milionu korun,“ prozradila nám vedoucí letošní delegace, národní ředitelka ČHSO Martina Středová. „Nakonec vše dobře dopadlo. Díky podpoře z MŠMT i některých krajských samospráv a také díky soukromým sponzorům mohla do Spojených států odletět celá naše 67členná delegace.“ Když jsme se jí zeptali, co bylo během olympiády nejnáročnější, jednoznačně odpověděla: „Účast je pro všechny – sportovce, trenéry i doprovod velmi silným zážitkem, ale také velkou zátěží. Zejména trenéři mají své sportovce na starosti 24 hodin denně, kromě sportovní přípravy jim pomáhají orientovat se v neznámém prostředí, se sebeobslouhou. Denně to znamenalo spoustu nových situací, které museli řešit, a vydechli si až při návratu v Praze na Ruzyni. Za to jim patří obrovský dík.“

Letošní letní hry jsou u konce. „Osobně nemám rád žádné loučení, ale na speciálních olympiádách je to něco jiného,“ svěřuje se Vlastimil Harapes. „Je provázeno velkou radostí, sportovci si navzájem vyměňují dárky a odznaky, aniž by si rozuměli slovy. Dalo by se říct, že to je obří burza mezi reprezentanty z celého světa. Ta velmi optimistická atmosféra vás úplně pohltí. Každé toto olympijské loučení je spojeno s pozváním na další speciální olympiádu: byli jsme pozváni na Světové zimní hry speciálních olympiád, které se budou konat v roce 2017 v rakouském Schladmingu. Za zmínku stojí, že čestným předsedou organizačního výboru bude Arnold Schwarzenegger.“

AGE bude zase držet palce!

MEDAILOVÁ UMÍSTĚNÍ ČESKÝCH SPORTOVců, LOS ANGELES, USA

ATLETIKA: 2 zlaté, 4 stříbrné, 3 bronzové

PLAVÁNÍ: 1 zlatá, 2 bronzové

BOCCE: 3 stříbrné

BOWLING: 1 stříbrná

CYKLISTIKA: 2 bronzové

GYMNASTIKA:

5 zlatých, 3 stříbrné, 1 bronzová

STOLNÍ TENIS:

1 zlatá, 2 stříbrné, 1 bronzová

SJEDNOCENÁ KOPANÁ: 1 stříbrná

SJEDNOCENÝ VOLEJBAL: 1 zlatá

Fotbalisté stříbrní

Již byla řeč o fotbalistech a jejich posledním zápase v pravé poledne v obrovském vedru. Náš tým odjel bojovat o medaile v kategorii „unified football“, což je fotbal v rozestavení 6+1 na hřišti 40 x 20 metrů, při kterém jsou na hrací ploše vždy tři fotbalisté s určitým typem postižení a spolu s nimi hrají tři zdraví sportovci, tzv. partneři. Celého turnaje se zúčastnily tři desítky týmů, které byly v úvodní fázi turnaje rozřazeny do šesti výkonnostních skupin. Ty zajistily, že se spolu potkávaly týmy podobné výkonnosti, která může být vzhledem k různým stupňům postižení sportovců rozdílná. Všechny týmy tak měly reálnou šanci bojovat ve své skupině o olympijské medaile.

Český tým byl v rozřazovací fázi umístěn do výkonnostní skupiny, v níž se postupně utkal s týmy USA, které měly po celý turnaj velmi výraznou diváckou podporu, dále pak s Čínou, Lucemburskem a Lichtenštejnskem. Hráči českého výběru prokázali během základní skupiny nejen velmi silné fair play cítění, ale i týmového ducha, protože hned ve třech utkáních otáčeli nepříznivý stav, z čehož nakonec vyplynuly tři výhry, jedna remíza a zasloužený postup do finálového utkání. Tam však i přes heroický výkon v druhém poločase, srovnání stavu z 1:4 na 4:4, nakonec podlehl velmi silnému týmu Lichtenštejnska o jedinou branku 4:5. A tak jsme nakonec slavili skvělé druhé místo.

„Zisk stříbrné medaile je v těžké konkurenci velký úspěch. Důležité ale také bylo, že se nám

podarilo táhnout za jeden provaz a hrát fair play – a to je smyslem speciálních olympiád. Celý turnaj byl uspořádán velmi dobře v duchu všech pravidel. Náročné podmínky, pramenící hlavně z vysokých teplot i vlhkosti, se nám podařilo překonat a zisk cenného kovu je velkou odměnou. Chtěl bych poděkovat sportovcům, jejich partnerům i celému realizačnímu týmu za příkladnou reprezentaci,“ okomentoval účinkování na olympiádě šéftrenér týmu David Bělůnek.

„Jsem hrdá nejen na sportovní výkony hráčů, ale obdivuji zejména silné mezilidské vztahy mezi postiženými hráči a jejich partnery,“ uvedla europoslankyně Martina Dlabajová, která si na předávání medailí dokonce oblékla svůj va-lašský kroj.

„Celá akce na mě udělala obrovsky silný dojem, od obřích ceremoniálů plných známých osobností, ale především sportovními výkony, zaujetím, radostí a vděčností sportovců s mentálním postižením. Vidět poté i spojení výkonů těchto sportovců s jejich zdravými partnery přímo na hřišti a častá gesta fair play, jak tomu bylo například u fotbalu, je opravdu něco, co v člověku zanechá hlubokou stopu, co všechno sport dokáže, a je to důkaz, že jeho podpora i v této sféře má své velké opodstatnění,“ zhodnotil akci Michal Blažej, Grassroots manažer Fotbalové asociace České republiky, který se her také zúčastnil.

3 otázky

pro Zdeňka Muchu, nejlepšího střelce stříbrného olympijského fotbalového týmu a jeho kapitána, který dal v Los Angeles 11 gólů

Zdeňku, co říkáte na svůj výkon v turnaji?
Jsem rád za vstřelené góly, hlavně zápas s Amerikou byl náročný. Trochu mrzí to prohrané finále, ale nakonec stříbrná medaile je velký úspěch. A jsem rád za každý vstřelený gól.

Jak se vám v USA líbilo?

Všechno je tam nějaké jiné, větší – auta, cesty... A pořád se všichni smějí. Byla to moje první cesta do Ameriky a moc jsem si ji užil. Na zahájení zpí-

vala moje oblíbená zpěvačka Avril Lavigne. Když bylo volno, podíval jsem se i k moři na slavnou pláž, kde začínal cvičit Arnold. Také bylo hezké potkávat spoustu lidí z různých států. Jen ta cesta byla dlouhá, ale když chce člověk něco zažít...

Jaké je to být kapitánem týmu?

No je to hlavně odpovědnost, musím se na začátku pozdravit se soupeřem, předat vlajku, vylosovat stranu – nebo zisk míče. A hlavně jsem dlouho na hřišti, tak musím mít fyzickou a poslouchat trenéra a partnery. Občas musím taky na hřišti zařvat na ostatní hráče a trochu je povzbudit.

Stránky připravily:

Hana Pavlišťová a Jana Jenšíková

Zdroj: ČHSO

Stříbrná medaile z Los Angeles

Nejlépeší střelec a kapitán českého olympijského fotbalového týmu Zdeněk Mucha na hřišti (s číslem 5)

Zázraky se dějí

Zázraky nedělá bůh. Dělá je lidské srdce...

Podle mého
názoru
škola musí
vychovávat
především
slušné lidi.

Vzpomínám na jednu příhodu. Jako malá holka jsem rozbila mamince její oblíbenou vázu. Věřila jsem, že když si to budu moc přát, stane se zázrak a váza bude zase vcelku a já nebudu muset nic vysvětlovat. Zázrak nepřicházel, a tak mi nezbylo nic jiného než se mamce přiznat. A tehdy se stal malý, pro mě ale tenkrát velký zázrak. Mamka se nezlobila, viděla, že mne to moc mrzí, že jsem nerozbila vázu úmyslně, a tak jsme spolu šly vybrat podobnou. Tu vázu mám dodneška, i když maminka už na mne dává pozor někde z výšky víc než dvacet let. Bylo to tehdy velké poznání, snad příští životní orientace: umět se nezlobit, když to není třeba, umět odpouštět a tak možná pro někoho umět udělat malý zázrak. A já jsem později pochopila, že zázraky umí dělat každý, stačí chtít. Když se umí vcítit do druhého, umí ho pochopit, rozumí mu a záleží mu na něm.

Vyjadřujme přesně svá přání

Na zázrak ale nemůžeme čekat. Musíme si uvědomit, stanovit, říct, co chceme. Víme ze zku-

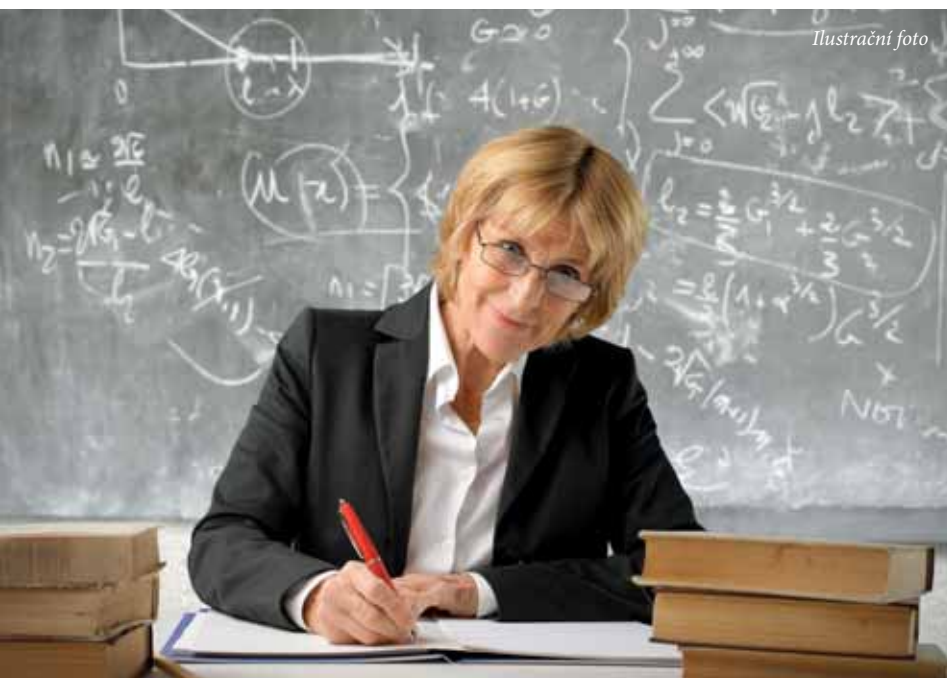
šenosti, jak je důležité si říci, co chci. Uvedu možná trochu triviální příklad. Všimla jsem si i u svých kamarádek, že si neumí říct přesně o tu kávu, kterou chtějí – více vody, s mlékem nebo bez, s cukrem, se skořicí... Radši vypijí ne přesně tu, na kterou měly chuť.

A co já? Zkousím vyjadřovat přesně svá přání. Někdy se setkávám s nepochopením, ale většinou každý rád vyjde vstříc. Protože je příjemné udělat někomu radost, ať už je to součástí vašich pracovních povinností nebo třeba jen tak úplně cizímu člověku v metru či autobusu, který díky vám bude mít příjemnější den. Vyzkoušejte! Funguje to.

Dnes je módní učit se, jak umět říkat „ne“, existují na to placené kurzy, které nás učí být asertivní. Ale já říkám nerada „ne“. Přemýšlela jsem o tom, proč jsme tak často nuceni říkat „ne“. A mám pocit, že naše sny a přání jsou příliš neurčitá, často se rozplývají v mlze. Neumíme pojmenovat, co chceme. Svou roli hraje i přemíra diplomacie a taktu. A tak, jak se ptáme (diplomaticky a taktně), riskujeme nepochopení, a tedy i to nepříjemné „ne“.

Budujme ve škole přátelské prostředí

Stále ještě ve společnosti převládá názor, že téměř vše by měla děti a mladé lidi naučit škola. Není tomu tak a ani nikdy nebylo. Asi každý z nás si vybaví, co všechno se naučil od rodičů, prarodičů, kamarádů, kamarádek, vedoucích nejrozličnějších kroužků a podobně. Škola hraje v životě člověka důležitou roli, ale pouze dvacet procent toho, co v životě umí, má ze školy. Dříve hrálo velkou roli neformální vzdělávání – předávání zkušeností z generace na generaci. Lidé si spolu hodně povídali, společně pracovali, bavili se. Za poslední dvě desetiletí se situace radikálně změnila, a to zejména díky novým technologiím. Došlo k prudkému nárůstu dostupnosti informací. Z toho ale také vyplývá daleko větší nejistota. Vůbec netušíme, co bude

Ilustrační foto

v blízké budoucnosti, natož v té vzdálené. Dochází k velkým změnám v nárocích na život, k individualizaci života a k nadvládě peněz, byť se tomu mnozí bráníme. Dnes může studovat každý a je to správné, ale každý má různé představy o svém místě v životě. A školy těmto nárokům jen velmi těžko dostojí.

Jsem přesvědčena, že škola a role učitele neztratí ani v budoucnu smysl. Jenom cíle a prostředky se mohou poněkud změnit. Podle mého názoru škola musí vychovávat především slušné lidi. Proto v ní musí být přátelské prostředí, ve kterém se žáci i učitelé budou cítit dobře, budou chtít do takové školy chodit a rodiče takovou školu budou podporovat. Pojďme, my učitelé, společně hledat v žácích to dobré a podporovat je v jejich zájmech. „Postrčme“ je v tom nejlepším slova smyslu a samozřejmě je naučme, jak se učit. Takové vzdělávání kultivuje mladého člověka. Toto by mělo být pro nás motivující.

Nové technologie mohou spojit generace

Co může spojit nás starší a mladou generaci? „Strašák“ nových technologií. Možná, že se stane malý zázrak, ale chce to zaangažovat to lidské srdce. Všichni víme, že dnes se dá cokoli „vyguglovat“ a děje se tak většinou prostřednictvím Wikipedie. Myslím, že to, že lze do Wikipedie také přispívat, a dnes už i projektem Senioři píší Wikipedii, je obrovský krok kupředu, který bychom měli využít. Stále žehráme na to, že se obecně nemluví správnou češtinou, hovoří se o kolaboraci jazyka. Pišme a mluvm správně česky! Pišme ale také o svých zkušenostech, sdělujme svoje odbor-

né poznatky a osobní prožitky, které možná nebudou naši vnuci poslouchat při nedělních návštěvách, ale třeba si je přečtou na internetu. Dostal se nám seniorům do rukou nikoli „strašák“, ale mocný nástroj, jak být s těmi, které máme rádi, a jak je zcela nenásilně něčemu učit.

Asi většina z nás zaregistrovala zprávu MŠMT ČR, že se naši osmáci a deváťáci umístili na prvním místě v počítačové gramotnosti mezi devatenácti zkoumanými státy. Téměř neuvěřitelné. Pokud budeme závěrečnou zprávu analyzovat, zjistíme, že tento výsledek nemá příliš společného se školou. Není to výsledek formálního, ale neformálního vzdělávání. To mu ale nic neubírá na významu, spíše naopak. Takže má smysl nežehrat na vše nové, nevzpomínat nostalgicky na „dávné zlaté časy“, ale využít všeho nového pro sebe i malé a mladé holky a kluky.

Celý život se pohybuji mezi mladými lidmi, snažím se jim být příkladem v životě a mimo jiné je také naučit, že matematiku a fyziku budou v životě potřebovat. Největší odměnou mi je, když mi po letech řeknou, že jsem je právě tyto předměty naučila mít ráda. Mohu říct, že mladí jsou stále stejní: zvědaví, zvědaví a chtějí se uplatnit. Jen podmínky kolem nich se změnily. A tak je vnímejme v těch nových podmínkách a snažme se jim předat vše dobré, o čem si myslíme, že by bylo přínosné. Třeba za padesát let na nás budou s láskou vzpomínat tak, jak to děláme my, když vzpomínáme na svoje rodiče, prarodiče a učitele.

Zázraky se přece dějí!

Text: Hana Pokorná

Foto: archiv autorky a Shutterstock

RNDr. Hana Pokorná
je ředitelkou EKO GYMNÁZIA
Praha o.p.s.

Mladí jsou
stále stejní:
zvědaví,
zvědaví
a chtějí se
uplatnit.
Jen podmínky
kolem nich
se změnily.

Inzerce

„Náš táta málem
vypustil duši.“

Poříd'te si FLEXI životní pojištění a myslete pozitivně.

Více informací na www.flexi.cz

POJIŠŤOVNA
ČESKÉ SPORITELNY
VIENNA INSURANCE GROUP

pro jistotu

flexi
životní pojištění

Krajky z Orlických hor neztratily za sto let nic ze svého kouzla

Najdete je snadno. Od Rychnova nad Kněžnou to je kousek. Ve městě krajek Vamberku přejedete most přes řeku Zdobnici, jedete kousek do kopečka a pak uvidíte vpravo kostel. Naproti, ještě než se dostanete na náměstí, je muzeum. Bylo založeno v roce 1929. Ale v rámci vlasteneckých snah vlastně všechno začalo už na národopisné výstavě v roce 1895 v Praze, kde se Češi a Moravané chtěli ukázat jako jeden národ. Proto různé regiony zorganizovaly sběry tradičních exponátů, se kterými se rády pochlubily. Vamberecká krajka tam samozřejmě nemohla chybět.

Jako naprostý neznalec tvorby krajek jsem jednotlivá patra muzea procházel až poté, co jsem zhlédl zajímavý film o historii krajkářství ve světě a hlavně v místním regionu a městě. A byl jsem trochu poučen i o dřívějším způsobu odbytu výrobků zdejších krajkářek.

Proto vím, že faktor byl pán s krabicí na popruzích, v níž na zádech přinášel přízi a odnášel prodat hotové krajky. A že ten váleček, do kterého se píchají špendlíky a většinou bez předkresleného vzoru se na něm z paměti paličkují krásné krajky, se jmenuje herdule. Měl jsem pak

jako každý návštěvník možnost podle jednoduchého návodu si to u jedné expozice vyzkoušet, což jsem při své rukodělné „šikovnosti“ s díky raději zdvořile odmítnul. Ale věřím, že odvážnější tuto možnost rádi využijí. A když jsem dál procházel Muzeem krajky, zaujaly mne některé názvy těch krásných rukodělných výrobků. Například fajnováče. To jsou vamberecké vláčkové krajky s velkými zuby, nebo krajky hruškové s mouchou a velké okáče.

Krajky navíc při své neskutečně dlouhé historii jsou barokní, renesanční, kubistické, současné

a navíc se dělí podle regionů či zemí – třeba benátské, vídeňské, flanderské a samozřejmě naše. Z východu Čech a hlavně z Vamberku.

A ještě něco jsem zaznamenal při prohlídce muzea. Z čeho všeho jsou vlastně ty krajky vytvořeny: bílý či rezný len, bavlna, kopřivová příze, hedvábí, vlněná příze, stříbrný či zlatý dracoun (to, jak už dnes vím, je bavlněná příze opředená tou efektní další přízí). A abych nezapomněl – je zde i exponát krajky z měděných drátků!

Když celé muzeum pozorně projdete od úvodního filmu přes všechna tři podlaží, víte toho o krajkářství hodně. I díky srozumitelným popiskům u jednotlivých exponátů. A přesvědčíte se, že krajky mohou zdobit ženy doslova od hlavy až k patě. Čepečky, kloboučky, límce, manžety, živůtky, kroje, slavnostní šaty, vějíře, kabelky, rukavice. Ale i ubrusy, závěsy, prostírání, dečky...

Abychom se o vambereckém klenotu dozvěděli ještě víc, požádal jsem etnoložku Martinu Rejzlovou o trochu jejího času na krátké povídání.

Začněme u té historie. Co to, že se tady dali lidé do budování muzea krajky?

Jak už bylo řečeno, právě pro vlastenecké výstavy se začaly dělat takzvané sběry. Nádherné práce krajkářek z celých Orlických hor a okolí se tak dostaly do rukou odborníků a nadšenců pro věc. Důležité bylo i to, že v roce 1889 právě ve Vamberku byla založena krajkářská škola. A v ní vzniklo hodně exponátů do zdejšího muzea, protože škola udržovala a dodnes, i když v poněkud jiné formě, tradici krajkářství stále udržuje.

Po druhé světové válce vzniklo vamberecké krajkářské družstvo, které při své tvorbě spolupracovalo s uznávanými výtvarnicemi. Pak jsme se hrdě a úspěšně mohli pochlubit s místní tradiční tvorbou například na výstavách EXPO Brusel 1958 a Montreal 1967. No a lidé, vlastně sousedé, našli na půdě po babičce třeba herdu-li, nějaké příze a paličky. Dnes máme u nás asi pět tisíc takto získaných předmětů. Jsou u nás ke zhlédnutí, jak jste viděl, i exponáty od významných uměleckých osobností, které naší tradici hodně pomohly.

V muzeu však nejsou pouze ručně vyrobené krajky...

Ne, na začátku 19. století se do krajkářské výroby pustily stroje. Ale jejich produkty jsou jen zlomkem naší expozice. Daleko víc si samozřejmě ceníme ruční práce našich krajkářek. Co výrobek, to krásný originál.

Nicméně krajky nejsou, pokud vím, jen paličkované. Moje babička je háčkovala, asi se dají i šít, je to tak?

Jistě, máme zde i krajky šité, háčkované, vyšívané na tylu, síťované.

A jak je to dneska s místní krajkářskou školou?

Vamberecká krajkářská škola má nepřerušovanou tradici od roku 1889, i když její zřizovatelé se v minulosti často měnili. Již více než patnáct let má školu ve své správě město Vamberk. Navštěvují ji nejen dívky a chlapci, ale také jejich dospělejší doprovod a senioři. Pracují pod odborným dozorem zkušených a vystudovaných krajkářek, takže se tam mohou mnohé krajkářské dovednosti naučit. I v dnešní době totiž ruční práce mladé lidi táhnou. O budoucnost vamberecké krajky se tedy bát nemusíme.

Srdce z Vamberka

I v Muzeu krajky zaujala naše soutěž Srdce s láskou darované. Proto nám slíbili, že pro paní učitelky vítězných týmů vyrobí paličkované Srdce. Těšíme se na jejich dílo!

Text: Jiří Frey

Foto: autor a archiv muzea

Natálka

„Mám holku!“ přiběhl ke mně Filip. Obrovská školní aktovka se na zádech houpala ze strany na stranu a vytvářela dojem, že musí malého klučíka každou chvíli převážít. Na hlavě jeho kudrnaté vlasy sváděly věčný boj se směrem, který jim dal hřeben. Pod čelem svítila radostí dvě očka a dychtivě očekávala, co na právě vyřčenou informaci řeknu.

„Počkej chvíli,“ musel jsem ho se smíchem zastavit.

„Jo, já zapomněl,“ plácl se dlaní o čelo. „Ahoj, dědo,“ pozdravil.

„Ahoj,“ odpověděl jsem. „Co bylo ve škole?“ zeptal jsem se.

„Nic moc,“ pokrčil rameny. „Hele, támhle jde,“ nadšeně ukázal na malou blondatou slečnu s dvěma pletenými culíky, které jí trčely do stran.

„No,“ hledal jsem slova a snažil se zadržet smích. „Nemáš na to ještě čas?“

„Ále dědo,“ povzdechl a táhl mě pryč za ruku.

„Kam jdeme?“ zeptal jsem se.

„Půjdeme zase do cukrárny?“ zeptal se a na tváři se mu rozsvítil úsměv.

„Dneska? Asi ne,“ řekl jsem a zamyslel se. „Co takhle jít do parku?“ navrhl jsem.

„A co tam?“ zeptal se znuděně.

„Můžeme třeba krmit labutě.“

„Tak jo,“ souhlasil a zase se rozzářil.

„A rohlíky můžem koupit u té hodné paní, co mi dává lízátka,“ vykřikl. Nezbylo než souhlasit.

„Ani se mě nezeptáš, jak se jmenuje?“ zeptal se smutně, když jsme šli po ulici.

„Promiň,“ řekl jsem a v duchu se pořádně zastyděl. „Tak jakpak se jmenuje?“

„Hádej,“ usmál se. Dětský smutek nikdy netrvá dlouho.

„Mám hádat? Tak dobře,“ začal jsem vzpomínat. „Co třeba Karolínka?“

„Ne, hádej dál.“

„A co takhle Anička?“

„Ne, zase vedle,“ smál se.

„Tak já se nechám poddat,“ vzdal jsem se.

„Jmenuje se Natálka,“ oznámil hrdě.

„Natálka? Tak na tu bych nepřišel,“ přiznal jsem porážku.

„Proč ne?“ dožadoval se odpovědi.

„Nevím, neznám nikoho, kdo by se jmenoval Natálka.“

„Tak teď znáš, ale nechce se jmenovat Nováková jako já. Říká, že se tak jmenují všichni.“

„A proč by se měla jmenovat jako ty?“ podivil jsem se.

„No přece až se vezmeme,“ vysvětloval, jako by to mělo být každému úplně jasné.

„Aha, to si budeš muset ještě chvíli počkat.“

„Já mám času dost,“ pokrčil rameny.

Zastavili jsme se před obchodem.

„Dědo, můžu jít dovnitř sám?“ zeptal se.

„A proč, prosím tě?“

„Jen tak,“ odpověděl. „Když jdu s mamkou, taky nakupuju sám. Co kdybys to nezvládnul?“

„Tak dobře,“ podal jsem mu peněženku.

„Víš, co máš koupit?“ zavolal jsem za ním, když mizel ve dveřích.

„Čtyři rohlíky, jako vždycky!“ křikl zpátky a dveře se za ním zavřely.

Opřel jsem se o stěnu. Vytáhl jsem cigaretu a zapálil si. Míloval jsem tyhle chvíle, kdy jsem měl čas jen sám pro sebe. Člověk se oprostil od problémů, protože všechny jako kouř stoupaly k obloze a ztrácely se mezi mraky. Mluvit s malým vnukem někdy vyžaduje velkou dávku trpělivosti, pousmál jsem se sám pro sebe.

„Dědo, ty kouříš?“ zahuhlal Filip s velkým lízátkem v puse, když se vrátil.

„Nakoupils všechno?“ zeptal jsem se místo odpovědi.

„Jo,“ přitakal. Vydali jsme se k nedalekému rybníku.

„Natálka mi dala pusu,“ oznámil pyšně. „Ale říkala, že někomu, kdo kouří, by pusu v životě nedala,“ dodal a na cigaretu se zaškaredil.

„Vy jste si dali pusu?“ podivil jsem se.

„Ale jenom na čelo,“ vysvětlil. „Měls taky někdy holku?“

„Myslíš ještě před babičkou?“ snažil jsem se získat čas.

„Třeba,“ prohodil a soustředěně lízal.

„No, to víš, že jsem měl,“ odpověděl jsem.

„Byla pěkná?“ bombardoval mě dalšími otázkami.

„To víš, že byla,“ usmál jsem se a pohladil ho po hlavě.

„Tak proč jste spolu nezůstali?“ zeptal se.

„To nevím,“ zamyslel jsem se. Je to těžké. Snažte se dát dítěti odpověď, nad kterou si lámete hlavu celý život.

„Asi jsem neměl moc odvahy nebo...“ marně jsem hledal slova. „Prostě jsem to vzdal,“ odpověděl jsem.

Naštěstí jsme zrovna došli k rybníku. Labuť majestátně pluly po hladině jako dávní vládcové. Od vody vanul lehký vánek, který člověku jemně chladil celé tělo. Filip vzal rohlík, rozlámал si ho a zamyšleně se díval na hladinu.

„Labuť, pojdte sem, mám jídlo,“ volal a žmoulal kusy rohlíku v dlani.

„Zkus kousek hodit do vody, hned připlavou,“ poradil jsem mu.

Kus pečiva rozčeřil klidnou hladinu. Labuť okamžitě připluly. Filip jim postupně naházел všechno, co měl.

Vydali jsme se pryč, obklopeni bezpečnou hradbou stromů.

„Dědo?“ začal.

„Copak?“

„Jak to, že se dva lidi mají třeba víc radši než jiní?“ zeptal se.

„Myslíš kamarádství?“

„Ne, spíš jako tatínek a maminka,“ upřesnil.

„To nevím,“ odpověděl jsem popravdě. „Jmenuje se to láska. A když někoho miluješ, tak to znamená,“ pracně jsem lovil slova, „že je pro tebe nejdůležitější na světě, udělal bys pro něho všechno a on by všechno udělal pro tebe,“ vysvětloval jsem.

„Tak to nevím, jestli Natálku miluju,“ zamyslel se.

„Proč?“

„Ona po mně pořád chce, abych v družině ležel na koberci, mám vzdychat a ona mě jako léčí. Je to hrozná nuda,“ řekl.

Musel jsem se smát.

„Proč se směješ?“ zeptal se nazlobeně.

„Víš, když máš někoho opravdu rád, tak občas musíš dělat i věci, které tě nebaví.“

„Tak to já dělat nebudu,“ prohlásil odhodlaně. „Nebaví mě to. A ta zem je hrozně tvrdá.“

mlčel jsem a usilovně se snažil zakrýt pobavení. Je zvláštní, jaké problémy má dětská duše.

„Dědo, co myslíš, že mám dělat?“ žádal o radu.

„S Natálkou?“

„Jo, ona je pěkná,“ řekl zamyšleně. „Ale to ležení mě nebaví,“ dodal rychle.

„Tak jí to řekni. Řekni, že to nemáš rád a jestli byste nemohli dělat něco jiného,“ snažil jsem se poradit.

„To by šlo,“ spokojil se s odpovědí, když jsme se zastavili před jeho domem, takže jsem byl ušetřen dalších všetečných otázek.

„Nechceš jít nahoru?“ zeptal se, když odemýkal.

„Asi ne, půjdu domů,“ odpověděl jsem.

„Hm, tak jo.“

„Přijdeš pro mě zase příští týden?“

„Přijdu,“ ujistil jsem ho.

„Tak čau,“ rozloučil se.

Dveře se zabouchly.

„Tak čau,“ řekl jsem si pro sebe polohlasně a vydal se dál ulicí.

Tomáš Kiss (19)

je studentem gymnázia. Začal psát už v šesté třídě, inspirován svým panem učitelem. „Napřed jsem si dělal jen legraci, ale postupem času, už sám nevím proč, jsem to začal brát víc vážně. A kdybych přiměl k zamyšlení třeba jen jednoho člověka, udělalo by mi to obrovskou radost,“ říká. Kromě psaní miluje hudbu, literaturu, film a běhání.

Náušnice z Fimo hmoty

Proč si nevytvořit šperk v barvě svých šatů nebo pestrobarevné hravé náušnice z Fimo hmoty, které rozveselí každý všední den?

1

Co budeme potřebovat? Dvě až tři barvy Fimo hmoty, stačí dva dílky od každé, strojek na zpracování Fima nebo váleček, ostrý řezák, nejmenší vytlačovací vykrajovátko kytičky, ketlovací nýty, afroháčky, kousek řetízku s většími očky a ketlovací kleště.

2

TIP: Pokud nemáme strojek na zpracování Fimo hmoty, můžeme si ji vyválet válečkem a kytičky vykrájet z jednotlivých barev bez prolínání.

Fimo si dobře zpracujeme a pomocí strojku na nejširší nastavení si připravíme tři stejné čtverce. Dvě z barev překrojíme na polovinu po úhlopříčce tak, abychom získali z každé barvy dva trojúhelníky, třetí plát překrojíme ještě jednou na čtvrtiny. Poskládáme je podle obrázku a lehce přitlačíme k sobě.

3

Základ vložíme do strojku a projedeme na nejširší nastavení, viz foto. Projatý plát přeložíme po šířce tak, aby se na okraji potkaly stejné barvy – žlutá se žlutou, modrá s modrou atd. – a postup s projetím opakujeme tak dlouho, dokud přechody barev nejsou plynulé.

4

Z plátu vykrajujeme pomocí malého vykrajovátko kytičky, potřebujeme jich na každou náušnici alespoň patnáct, celkem tedy minimálně třicet kytiček, ale raději nějakou navíc.

Každou kytičku propícháme uprostřed ketlovacím nýtkem a zároveň ji v prstech trochu natvarujeme. Vše dáme upéct (na obkládače nebo na plechu s pečicím papírem) do elektrické trouby při teplotě 110 stupňů na 30 minut.

Upečeným kytičkám zkrátíme ketlovací nýtky na cca 1 cm. Připravíme si dva stejně dlouhé kousky řetízku (cca 4 cm) a kytičky naketlujeme. Po navlečení všech kytiček zavěsíme poslední očko řetízku na očko náušnicového afroháčku a máme hotovo.

Náušnice můžete vyrobit v mnoha barevných kombinacích a mohou být i krásným dárkem pro kamarádku či kolegyni.

Přejeme vám příjemně strávený čas při jejich výrobě.

Vaše redakce AGE
a kreativní Optys

Komponenty
si můžete objednat
na e-shopu **www.optys.cz**.

Nápady na další tvoření
najdete na našem webu a v brožurkách
řady Optys kreativ.

Nová banka Cetelem dbá na sociální rozměr podnikání Bankéři v roli pekařů

Nedávno se stal bankou a jeho služby si sjednalo už přes milion a půl lidí. Jeho historie sahá do roku 1996. Řeč je o Cetelemu, který se v rámci charity zaměřuje zejména na pomoc dětem a v rámci sponzoringu podporuje kulturu. „Do pomoci se zapojují i naši zaměstnanci,“ říká v rozhovoru tisková mluvčí Barbora Minksová.

^
Barbora Minksová,
tisková mluvčí Cetelem

✓
Takhle to vypadá, když pečou
pracovnice banky

Proč se zaměřujete zrovna na děti?

Pomáhat je samozřejmě třeba i jinde, ale děti jsou bezbranné a jsou také naší budoucností. Podporujeme nejen tři dětské domovy, ale také zdravotně a mentálně znevýhodněné děti. Dále děti, které přišly o rodiče při autonehodě, a dospívající mladé lidi, kteří se ocitli na ulici. A také například zdravotní klauny. Charitativní činnosti se však Cetelem nevěnuje jen jako instituce, ale zapojují se do ní i samotní zaměstnanci.

Myslíte si, že si děti vaši pomoc uvědomují?

Uvědomují si, že jim někdo pomáhá. A jestli za tím vidí konkrétní společnost? To přece není důležité. Do domova v Leducích jezdí naši zaměstnanci dvakrát do roka strávit s dětmi odpoledne. Ty předvádějí, co se naučily. Tančí, hrají a mají radost z toho, že je někdo ocení. Řadu z nás si pamatují.

Vraťme se ke zdravotním klaunům. Už jste se s nimi někdy setkala?

Setkala, při fotografování do výroční zprávy za rok 2014. Byl to úžasný zážitek. Nedovedla jsem si představit, kolik pozitivní energie vytvářejí a jak jsou prospěšní. Asi jako mnozí jsem si myslela, že jde „jen“ o takové typické klauny. Ale ne. Jde především o neotřelý situační humor. Po celou dobu fotografování jsme se nepřestali smát a odcházeli jsme všichni nabití energií a dobrou náladou.

Zmínila jste, že do pomoci druhým se zapojují i zaměstnanci. Jak?

Zhruba sedmkrát do roka se u nás ve firmě koná akce Pečeme s Cetelem. Určitá skupina zaměstnanců napeče a připraví pro ostatní pondělní snídani. Ta se prodává. Kolik za ni „zákazník“ zaplatí, je zcela na něm, ať už jde o koláče nebo chlebičky. Zájem bývá velký. Vybranou částku Cetelem vždy zdvojnásobí. Finance pak putují na vybraný projekt. Ten je znám dopředu, každý „konzument“ tedy ví, co vlastně podpoří. Letos jsme přispěli například invalidní matce-samoživitelce na nový elektrický invalidní vozík. Dále jsme podpořili budování dětského hřiště v azylovém zařízení i domov opuštěných zvířat. Zajistili jsme také rehabilitační pobyt holčičce, které ve věku dvaceti měsíců lékaři zjistili závažné neurogenetické onemocnění.

Text: Jana Lesáková
Foto: archiv Cetelem

Nová kolekce DŘEVĚNÝCH VÝŘEZŮ

z topolové 3mm překližky

• jaro a velikonoce • smajlíci • knoflíky mix • květiny • ptáčky
a klece • moře • podzim • zima • různé • srdce • základní
tvary • zvířátka • písmena a číslice

cena již od

3 Kč

Aktuální nabídka na
www.optys.cz
v sekci Optys kreativ

Objednávejte:
telefonicky: +420 553 777 327
nebo e-mailem: logistika@optys.cz

NOVÉ MOTIVY

- **Plastové šablony
na textil**
- **Bloky v dřevěné vazbě
s možností vlastní grafiky**

Aktuální nabídka na
www.optys.cz
v sekci Optys kreativ

Objednávejte:
telefonicky: +420 553 777 327
nebo e-mailem:
logistika@optys.cz

kreativ
OPTYS